

**JAARVERSLAG VAN DE  
ERKENNINGSCOMMISSIE HOGER  
ONDERWIJS**

**Werkjaar 2007**

## INHOUDSOPGAVE

### *Vooraf*

<b>1. Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs</b>	p. 5
<b>2. Taken en werkwijze van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs</b>	p. 6
<b>3. Concrete werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2007</b>	p. 9
<b>3.1. Dossiers inzake wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding en in de aard (statuut) van een opleiding</b>	p. 9
3.1.1. Decretale context	p. 9
3.1.2. Korte omschrijving van de procedure	p. 9
3.1.3. Ingediende dossiers	p.10
3.1.3.1. Wijziging in de benaming van een opleiding	p.10
3.1.3.2. Wijziging in de onderwijstaal van een opleiding	p.10
3.1.3.3. Wijziging in de aard (statuut) van een opleiding	p.10
3.1.4. Evaluatie na de behandeling van dossiers aanvraag wijziging in de benaming, in de onderwijstaal en in de aard van een opleiding	p.10
3.1.4.1. Algemene bedenkingen	p.10
3.1.4.2. Dossiergebonden bedenkingen	p.11
<b>3.2. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen</b>	p.11
3.2.1. Decretale context	p.11
3.2.2. Korte omschrijving van de procedure	p.11
3.2.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid	p.12
3.2.4. Evaluatie na de behandeling van de dossiers macrodoelmatigheidstoets	p.13
3.2.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers macrodoelmatigheidstoets	p.13
3.2.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers	p.13
<b>3.3. Bekrachtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)</b>	p.14
3.3.1. Decretale context	p.14
3.3.2. Korte omschrijving van de procedure	p.14
3.3.3. Ingediende dossiers	p.15

3.3.4.	Evaluatie na behandeling van de aanvragen tot bekrachtiging van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies	p.15
3.3.4.1.	Algemene bedenking	p.15
3.3.4.2.	Specifieke bedenkingen	p.15
<b>3.4.</b>	<b>Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit</b>	p.16
3.4.1.	Decretale context	p.16
3.4.2.	Korte omschrijving van de procedure	p.16
3.4.3.	Adviezen van de Erkenningscommissie n.a.v. concrete aanvragen	p.17
3.4.4.	Evaluatie na behandeling van de dossiers vraag om advies n.a.v. aanvraag tot tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit	p.17
<b>3.5.</b>	<b>Indicatieve voortgangstoets</b>	p.18
3.5.1.	Decretale context	p.18
3.5.2.	Korte omschrijving van de procedure	p.18
<b>4.</b>	<b>Mogelijke toekomstige taken</b>	p.19
	<b>Overzicht van de bijlagen bij dit verslag</b>	p.20

## Vooraf

Artikel 9, §3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd<sup>1</sup>, bepaalt: “*Elk jaar vóór 1 mei bezorgt de Vlaamse Regering het verslag van de werkzaamheden van de Erkenningscommissie van het voorafgaande kalenderjaar aan het Vlaams Parlement*”.

Dit verslag betreft de periode begin december 2006 – einde december 2007.

De vorige en eerste Erkenningscommissie werd aangesteld voor een periode van 3 jaar. Zij startte haar werkzaamheden op 1 oktober 2003, wat impliceert dat de werkzaamheden op 30 september 2006 zouden eindigen. Omwille van het afwerken van enkele belangrijke taken en in afwachting van de samenstelling van een nieuwe Erkenningscommissie werd echter een verlenging toegestaan van twee maanden.

De huidige Erkenningscommissie startte haar werkzaamheden bijgevolg op 1 december 2006 en dit eveneens voor een periode van 3 jaar.

Dit verslag geeft een overzicht van de verschillende soorten dossiers waarmee de Erkenningscommissie zich tijdens het voorbije werkjaar heeft beziggehouden. Telkens wordt naar aanleiding van de behandelde dossiers een evaluatief moment opgenomen.

Ook worden soms suggesties geformuleerd om, waar mogelijk, via decreetswijzigingen de procedure voor behandeling van de verschillende dossiers te optimaliseren.

Ten slotte wordt stilgestaan bij mogelijke bijkomende taken voor de Erkenningscommissie vanuit ontwerpen van nieuwe regelgeving.

Prof. Dr. Jaap van Marle,  
Voorzitter van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

<sup>1</sup> Art. 7 van het decreet van 16 juni 2006 tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen voegt deze bepaling toe aan het Structuurdecreet.

## **1. Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs**

Op het einde van het jaar 2006 werd de tweede Erkenningscommissie Hoger Onderwijs geïnstalleerd.

Deze Commissie werd als volgt samengesteld:

De voorzitter:

De heer Jaap van Marle, decaan van de faculteit Cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit Nederland.

De leden:

Mevrouw Katharine Eaton, student;

De heer Cock Hazeu, bij de benoeming stafmedewerker Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in Nederland, thans directeur Bureau voor Institutioneel-Economisch Onderzoek en Advies (IEOA);

De heer Eric Goethals, emeritus-gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent;

De heer Willy Martin, emeritus hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam;

De heer Willy Goetstouwers, erebeheerder aan de Universiteit Hasselt;

Mevrouw Anne-Marie Van Damme, gewezen departementshoofd aan de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende;

Mevrouw Mia Vanstraelen, hoofd van Professional Training Services bij IBM en Director Internal IBM account Learning Services.

Mevrouw Van Damme en de heer Goethals zetelden al in de vorige Erkenningscommissie.

De voorzitter en de leden van de Erkenningscommissie werden door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming voor de periode van drie jaar benoemd, ingaande op 1 december 2006 en eindigend op 30 november 2009.

Mevrouw Van Damme verliet de Commissie in het voorjaar van 2007.

Mevrouw Eaton en mevrouw Vanstraelen hebben de Commissie formeel in het najaar van 2007 verlaten.

De heer Goetstouwers heeft zijn taak per 1 november 2007 opgenomen om iedere deontologische verwarring met vorige werkzaamheden te vermijden. Dit gebeurde in overleg met en met akkoord van de minister.

Het ministerieel besluit van 20 december 2006 houdende benoeming van de leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs gaat als bijlage 1 bij dit verslag.

Tijdens de redactie van dit verslag werd verder gewerkt aan het opnieuw voltallig maken van de Commissie.

## **2. Taken en werkwijze van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs**

### *Historiek:*

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs werd initieel opgericht bij besluit van de Vlaamse Regering van 4 juli 2003 betreffende de samenstelling van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs.

Dit gebeurde in het licht van de omvormingsoperatie naar de bachelor - masterstructuur. De Erkenningscommissie startte haar activiteiten op 1 oktober 2003.

De bij de Erkenningscommissie belegde taken zijn op dat ogenblik:

1. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de voorstellen tot omvorming van opleidingen uit het hoger onderwijs naar de bachelor- en masterstructuur<sup>2</sup>.
2. Advies<sup>3</sup> ten behoeve van de minister bij de macrodoelmatigheidstoets bij de aanvraag nieuwe opleidingen behoort tot het takenpakket.
3. Bij het indienen van een aanvraag voor tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) heeft de Erkenningscommissie een adviesopdracht<sup>4</sup> ten behoeve van de minister over het hiertoe door de instelling bij de minister in te dienen verbeteringsplan. Met dit type dossiers werd de eerste Erkenningscommissie niet geconfronteerd. De huidige Erkenningscommissie werd door de minister tweemaal om advies gevraagd in dit verband.

Latere, nieuwe regelgeving voegde de volgende taken toe:

*Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen*

4. Adviesopdracht over de rechtmatigheid van de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening en van de opleidingen in de gezondheidszorg aangeboden door Centra voor Volwassenvorming (CVO's)<sup>5</sup>.
5. Indicatieve voortgangstoets bij de academisering van de voormalige 2-cycli-opleidingen aan de hogescholen<sup>6</sup>.

<sup>2</sup> Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 3°.

<sup>3</sup> Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 1°. Dit advies werd veranderd in een *bindend* 'oordeel' bij decreet van 12 oktober 2006 tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (het zg. 'minidecreet'), nl. in art. 31.

<sup>4</sup> Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 2°.

<sup>5</sup> Art. III.6

<sup>6</sup> Art. V26

6. Bekrachtiging van de door VLIR en VLHORA (al dan niet gezamenlijk) voorgestelde samenstellingen van de visitatiecommissies<sup>7</sup>.

Decreet van 7 mei 2004 betreffende de regionale technologische centra en houdende noodzakelijke en dringende onderwijsbepalingen

7. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de omvorming van een aantal voortgezette lerarenopleidingen van hogescholen tot bachelor-na-bacheloropleidingen<sup>8</sup>.

Beslissing van de Vlaamse Regering van 27 mei 2005 i.v.m. verlenging studieduur exacte- en biomedische wetenschappen naar vijf jaar onder strikte voorwaarden

8. Advies ten behoeve van de minister over de door de instellingen in te dienen capaciteitsplannen aangaande noodzakelijke onderwijs- en onderzoekscapaciteit (aanvankelijke bedoeling was een gezamenlijk indienen door alle betrokken instellingen; dit is niet doorgegaan).

De Erkenningscommissie werd hier bijgestaan door externe experts.

Decreet van 16 juni 2006 tot instelling van enkele maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

9. Oordeel formuleren bij de voorstellen van de instellingen tot wijziging van de benaming, de onderwijstaal of de aard (statuut) van opleidingen<sup>9</sup>.

*Samenvattend:*

Tot de éénmalige taken behoren: adviesopdracht bij de omvormingsoperatie in het algemeen en bij de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening, de opleidingen in de gezondheidszorg en bij een aantal voortgezette lerarenopleidingen, de indicatieve voortgangstoets en advies bij de capaciteitsplannen.

Tot de jaarlijks terugkerende taken behoren: macrodoelmatigheidstoets bij nieuwe opleidingen, advies bij aanvraag tijdelijke erkenning van een opleiding, bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies en oordeel over voorstellen wijziging benaming, onderwijstaal en aard van een opleiding.

***Werkwijze:***

De Erkenningscommissie voert haar werkzaamheden uit binnen een formeel kader.

Dit valt nader te preciseren al naar gelang de aard van de taken: e.g. de strikt formele toetsing van de bepalingen van het Protocol VLIR-VLHORA i.f.v. het al dan niet bekrachtigen van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies.

Bij de dossiers 'tijdelijke erkenning' wordt deze strikt formele contour vager: het valt niet te ontkennen dat inhoudelijke elementen soms een rol spelen in de analyse van het verbeterplan

<sup>7</sup> Art. V20, 4°

<sup>8</sup> Art. 53.

<sup>9</sup> Art. 33.

dat de instelling opstelt i.f.v. het bekomen van een tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Hier treden twee facetten van de werkwijze van de Erkenningscommissie aan het licht die aandacht verdienen: indien substantiële inhoudelijke analyses, meer dan een loutere marginale, formele toetsing gevraagd worden, ontbreekt vaak de tijd om de opdracht werkelijk diepgaand en inhoudelijk analyserend te kunnen benaderen en zou een toevoeging van deskundigen aan te bevelen zijn.

De termijnen waar de Erkenningscommissie zich aan dient te houden zijn namelijk krap bemeten en bovendien dienen meerdere opdrachten binnen een gelijk tijdsplan te worden afgerond.

Binnen het kader van de huidige decretale context is er een bijzondere concentratie van dossiers in het voorjaar (maanden april, mei, juni).

De tijdsplanne waarbinnen de Erkenningscommissie haar taken moet uitvoeren verschilt naar gelang van de aard van de dossiers.

- Voor sommige types dossiers ligt deze periode decretaal vast:
  - wijziging benaming, onderwijstaal en aard (statuut) van opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 april; oordeel door Erkenningscommissie: 1 mei);
  - macrodoelmatigheidstoets bij aanvragen nieuwe opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 april; oordeel door Erkenningscommissie: 1 juni).
- Bij de vraag naar advies bij het verbeteringsplan bij aanvraag tijdelijke erkenning bepaalt de minister ad hoc de periode waarover de Erkenningscommissie beschikt (cf. de opleiding én de studenten dienen tijdig klaarheid te kennen i.f.v. het volgende academiejaar, samenstelling studiegids).
- De vragen naar bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies zijn over het gehele jaar verspreid, mede omdat steeds wijzigingen in de samenstelling kunnen gevraagd worden.

Tijdens het hier beschreven werkjaar werd door de administratie intensief gewerkt aan een integratie van verschillende decreten op het hoger onderwijs in het zgn. 'Basisdecreet Hoger Onderwijs'.

Naar aanleiding hiervan heeft de Erkenningscommissie in overleg met de bevoegde ambtenaren voorstellen geformuleerd om de concentratie van opdrachten in bepaalde periodes van het jaar te verlichten en een betere spreiding van de verschillende taken over het gehele jaar mogelijk te maken.

Tijdens de redactie van dit verslag zijn de werkzaamheden rond het 'Basisdecreet Hoger Onderwijs' nog volop aan de gang.

Volledig uitsluitel zal er pas zijn na de definitieve goedkeuring van dit decreet door de Vlaamse Regering.



### **3. Concrete werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2007<sup>10</sup>**

#### **3.1. Dossiers inzake wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding en in de aard (statuut) van een opleiding**

##### **3.1.1. Decretale context**

Het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen<sup>11</sup>, bepaalt in art. 64, § 4 dat de instellingen dossiers betreffende (1) wijzigingen in de benaming van een opleiding, (2) in de onderwijstaal van een opleiding, en (3) in de aard (statuut) van een opleiding aan de Erkenningscommissie moeten voorleggen.

##### **3.1.2. Korte omschrijving van de procedure**

De instellingen dienen deze dossiers in bij de Erkenningscommissie uiterlijk op 1 april van het academiejaar voorafgaand aan datgene waarin de opleiding, indien de gevraagde wijziging wordt goedgekeurd, onder de nieuwe vorm kan aangeboden worden.

De Erkenningscommissie waakt er in haar toetsing over dat de wijzigingen niet leiden tot een nieuwe opleiding, dat de transparantie en de samenhang bewaard blijven en dat de decretale taalvereisten<sup>12</sup> niet geschonden worden.

De Erkenningscommissie dient de resultaten van dit onderzoek, m.a.w. haar oordeel, uiterlijk op 1 mei van hetzelfde academiejaar mede te delen aan de vragende instelling en aan de instantie belast met de opmaak van het Hoger Onderwijsregister. Zij deelt haar oordeel ook ter informatie mee aan het Departement Onderwijs en Vorming – Hoger Onderwijs en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs en Studietoelagen, aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en aan de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

Indien de Erkenningscommissie deze termijn niet respecteert of indien het een negatief oordeel betreft, kan de instelling binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering.

Uiterlijk dertig kalenderdagen na ontvangst van deze tweede aanvraag deelt de Vlaamse Regering haar beslissing mee aan het instellingsbestuur.

Bij afwezigheid of laattijdigheid van reactie vanwege de Vlaamse Regering wordt het voorstel van de instelling aanvaard geacht.

Ten behoeve van de aanvragende instellingen heeft de vorige Erkenningscommissie een sjabloon opgesteld.

De door de huidige Erkenningscommissie bekrachtigde versie gaat als bijlage 2 bij dit verslag.

<sup>10</sup> De exacte periode betreft: 1 december 2006 t.e.m. 31 december 2007.

<sup>11</sup> Gewijzigd door het decreet van 16 juni 2006 tot instelling van enkele maatregelen tot herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

<sup>12</sup> Art. 90 en 91 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

### **3.1.3. Ingediende dossiers**

In totaal werden van dit type dossiers een veertigtal aanvragen ontvangen (soms betrof het geclusterde dossiers, waar per dossier meerdere wijzigingen gevraagd werden).

#### **3.1.3.1. Wijziging in de benaming van een opleiding**

Er werden 20 dossiers ingediend voor wijziging in de benaming van een opleiding. De meeste aanvragen kregen van de Erkenningscommissie een positief oordeel. Slechts een drietal werden negatief beoordeeld.

Voor deze 3 dossiers werd een tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering ingediend. De Vlaamse Regering besliste in positieve zin over deze drie aanvragen.

#### **3.1.3.2. Wijziging in de onderwijstaal van een opleiding**

De Erkenningscommissie ontving 16 aanvragen tot wijziging in de onderwijstaal van een opleiding.

Ook hier werden 3 aanvragen negatief beoordeeld door de Erkenningscommissie.

De Vlaamse Regering besliste n.a.v. de tweede aanvraag positief over de gevraagde wijzigingen.

#### **3.1.3.3. Wijziging in de aard (statuut) van een opleiding**

Vier aanvragen voor wijziging van de aard (statuut) van een opleiding werden ontvangen. Eén aanvraag kreeg een positief oordeel van de Commissie.

Drie dossiers waren geclusterd met meerdere aanvragen per dossier.

De Erkenningscommissie heeft zich voor deze dossiers onbevoegd verklaard.

Bij de tweede aanvraag besliste de Vlaamse Regering positief over deze dossiers.

Het overzicht van de behandelde dossiers gaat als bijlage 3 bij dit verslag

### **3.1.4. Evaluatie na de behandeling van dossiers aanvraag wijziging in de benaming, in de onderwijstaal en in de aard van een opleiding**

#### **3.1.4.1. Algemene bedenkingen**

De Erkenningscommissie heeft geconstateerd dat bij de tweede aanvragen soms duidelijk gewijzigde dossiers werden ingediend.

Dit verklaart mede het verschil in oordeelsvorming tussen de eerste aanvraag bij de Erkenningscommissie en de tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering.

Naar het oordeel van de Erkenningscommissie is de huidige gang van zaken niet transparant. Alleszins pleit de Erkenningscommissie voor het werken op basis van **dezelfde stukken**. De procedure zou in deze zin kunnen aangepast worden: er wordt slechts éénmaal een dossier ingediend, in dit geval bij de Vlaamse Regering, die een adviesopdracht geeft aan de Erkenningscommissie.

#### **3.1.4.2. Dossiergebonden bedenkingen**

Tijdens de behandeling van de dossiers naamswijzigingen en wijzigingen in de onderwijstaal van opleidingen kwam de wildgroei aan opleidingen en opleidingsonderdelen in het Nederlands en het Engels duidelijk naar voren.

De Erkenningscommissie stelt zich de vraag naar de werkelijke noodzaak van al deze taalvarianten.

In het licht van de nagestreefde ‘macrodoelmatigheid’ is deze ontwikkeling betreurenswaardig.

Hierbij dient nog te worden opgemerkt dat dit het directe effect is van de huidige taalregeling.

### **3.2. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen**

#### **3.2.1. Decretale context**

De Erkenningscommissie heeft een welomschreven taak binnen de procedure voor toetsing van een aanvraag nieuwe opleiding.

De toetsing van een nieuwe opleiding valt onder de bevoegdheid van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Het behoort tot het takenpakket van de Erkenningscommissie om een bepaald facet in deze toetsing, m.n. de macrodoelmatigheidstoets, uit te voeren.

Art. 62 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen legt deze taak decretaal vast.

#### **3.2.2. Korte omschrijving van de procedure**

De dossiers voor de toetsing van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen moeten bij de Erkenningscommissie worden ingediend uiterlijk vóór 1 april van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling, na verloop met goed gevolg van de volledige procedure, voor het eerst de gevraagde nieuwe opleiding mag aanbieden.

Ten behoeve van de aanvragende instellingen heeft de Erkenningscommissie in nauw overleg met de NVAO een sjabloon ‘Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen – macrodoelmatigheidstoets – toets nieuwe opleidingen’ opgesteld.

Dit document en de ‘toelichting bij de procedure’, zoals bekrachtigd door de huidige Erkenningscommissie, gaan als bijlage 4 bij dit verslag.

De Erkenningscommissie is decretaal verplicht voorafgaand aan haar eindoordeel de adviezen van de VLIR en de VLHORA in te winnen en elementen hiervan te verwerken in haar oordeel.

Dit eindoordeel wordt door de Erkenningscommissie uiterlijk 1 juni van het kalenderjaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de nieuwe opleiding ten vroegste zal kunnen worden aangeboden meegedeeld aan de instelling. Ter informatie wordt dit aan de associatie waartoe de instelling behoort, aan de NVAO, aan het Departement Onderwijs en Vorming – Hoger Onderwijs en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenonderwijs en Studietoelagen en aan de VLIR en de VLHORA medegedeeld.

Indien het oordeel negatief is of de Erkenningscommissie niet of laattijdig antwoordt aan de instelling kan deze binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering.

Deze beschikt op haar beurt over 30 kalenderdagen om haar oordeel betreffende de aanvraag aan de instelling mede te delen.

Indien deze termijn niet gevolgd wordt, wordt de macrodoelmatigheidstoets geacht met succes doorlopen te zijn.

De instelling beschikt over 15 kalenderdagen om de procedure bij de NVAO te starten, na een positief oordeel van de Erkenningscommissie of de Vlaamse Regering, of na het verstrijken van de termijn van de Vlaamse Regering.

Het macrodoelmatigheidsonderzoek biedt een overzicht van de bestaande en aanverwante opleidingen, de studentenaantallen in deze opleidingen, de te verwachten vraag naar afgestudeerden in deze opleidingen en de maatschappelijke relevantie ervan.

Alvorens hiertoe over te gaan test de Erkenningscommissie de ontvankelijkheid van het ingediende dossier.

Dit omvat:

- controle op het respecteren van de decretale termijnen tot indiening en gebeurlijk aanbieden van de opleiding,
- controle op aanwezigheid in het dossier van het positief advies van de associatie waartoe de aanvragende instelling behoort,
- controle of de instelling onderwijsbevoegdheid geniet voor de aangevraagde opleiding,
- controle op de naleving van de decretaal<sup>13</sup> vastgelegde taalvereisten,
- nagaan of vermeld wordt of een andere opleiding wordt afgebouwd (indien de aangevraagde opleiding al door andere instellingen aangeboden wordt) parallel met de nieuwe opleiding<sup>14</sup>.

### **3.2.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid**

De Erkenningscommissie ontving enkel vanuit de hogescholen aanvragen voor de macrodoelmatigheidstoets.

<sup>13</sup> Art. 91 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

<sup>14</sup> Er dient geen opleiding te worden afgebouwd indien de gevraagde nieuwe opleiding een volledig nieuwe opleiding is, dit betekent: een opleiding die nog niet in Vlaanderen wordt aangeboden.

Twee dossiers werden al ingediend bij de vorige Erkenningscommissie. In totaal werden er zeven aanvragen ingediend.

Een overzicht van deze dossiers gaat als bijlage 5 bij dit verslag.

### **3.2.4. Evaluatie na de behandeling van de dossiers macrodoelmatigheidstoets**

#### **3.2.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers macrodoelmatigheidstoets**

De Erkenningscommissie benadert het aspect macrodoelmatigheid in het licht van het streven naar rationalisatie van het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs. Dit heeft tot gevolg dat de Erkenningscommissie zich over het geheel genomen terughoudend opstelt bij het zich in positieve zin uitspreken over nieuwe opleidingen. Om een positief oordeel te verwerven, dienen zwaarwegende argumenten te worden gepresenteerd en worden hoge eisen gesteld aan de aanvraag.

Een aspect van macrodoelmatigheid waar in dit verband veel waarde aan wordt gehecht is of overleg heeft plaatsgehad tussen diegenen die de aanvraag hebben ingediend en alle andere relevante aanbieders van opleidingen over de precieze, onderlinge afstemming van het onderwijsaanbod, zowel binnen de associaties als binnen de regio.

#### **3.2.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers**

Ook hier gelden de bemerkingen zoals geformuleerd n.a.v. de dossiers wijziging in de benaming, in de onderwijstaal en in de aard (statuut) van een opleiding, met name: het inhoudelijk verschillen van de dossiers die bij de Erkenningscommissie worden ingediend met deze ingediend bij de tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering.

Ook hier zou de procedure gewijzigd kunnen worden, een dossier wordt slechts éénmaal ingediend. De Vlaamse Regering neemt een besluit na advies van de Erkenningscommissie.

De Erkenningscommissie bepaalt de termijn vóór dewelke de VLIR en de VLHORA hun decretaal verplichte adviezen bij de macrodoelmatigheidstoets aan de Erkenningscommissie dienen over te maken.

De praktijk heeft aangetoond dat deze voorgestelde termijn voor de VLIR niet steeds haalbaar is omwille van de interne procedures terzake.

Dit bemoeilijkt het verwerken van deze adviezen in het oordeel van de Erkenningscommissie. Vandaar dat de Erkenningscommissie n.a.v. de ontwerpen van nieuwe regelgeving hierbij de suggestie formuleert om de instellingen op te leggen deze adviezen zelf in te winnen en al te verwerken in hun aanvraagdossier.

Ook de instellingen zelf kunnen baat ondervinden bij deze gewijzigde procedure, die, alvorens de dossiers in te dienen bij de Erkenningscommissie, een terugkoppeling mogelijk maakt n.a.v. de adviezen van de VLIR en de VLHORA.

### **3.3. Bekrchtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)**

#### **3.3.1. Decretale context**

Art. 93, § 3bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen<sup>15</sup>, geeft de Erkenningscommissie de opdracht tot bekrchtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies op voorstel van de VLIR en/of de VLHORA.

#### **3.3.2. Korte omschrijving van de procedure**

Na ontvangst van een voorstel tot bekrchtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie beschikt de Erkenningscommissie over 30 kalenderdagen om een voorstel al dan niet te bekrchtigen.

Hiervoor baseert de Erkenningscommissie zich op de onafhankelijkheidscriteria vervat in het besluit van 20 oktober 2004 van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs tot vaststelling van criteria voor bekrchtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad.

Bovengenoemd besluit gaat als bijlage 6 bij dit verslag.

Dit besluit is volledig conform de bepalingen terzake in de ‘Handleiding Onderwijsvisitaties’ zoals die gemeenschappelijk door de VLIR en de VLHORA werd opgesteld.

Na controle met gunstig gevolg van de procedure, conform de bepalingen van de ‘Handleiding’ van VLIR en VLHORA terzake, meer bepaald wat de onafhankelijkheid van de voorgestelde leden betreft, bekrchtigt de Erkenningscommissie de samenstelling van de voorgestelde visitatiecommissie.

Indien de Erkenningscommissie besluit de voorgestelde samenstelling niet te kunnen bekrchtigen, motiveert zij dit naar de aanvrager toe. Deze kan een nieuw voorstel voorleggen aan de Erkenningscommissie.

Ook kunnen steeds voorstellen tot wijziging van een eerder bekrchtigde visitatiecommissie worden voorgelegd.

De Erkenningscommissie gaat hier op identieke wijze te werk om na te gaan of zij deze wijziging kan bekrchtigen.

<sup>15</sup>Gewijzigd door art. 9ter van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

### **3.3.3. Ingediende dossiers**

Tijdens het werkjaar 2007 ontving de Erkenningscommissie meerdere aanvragen van de VLIR en/of de VLHORA<sup>16</sup> ter bekrachtiging van voorstellen tot samenstelling van visitatiecommissies.

Een overzicht van de behandelde dossiers gaat als bijlage 7 bij dit verslag.

### **3.3.4. Evaluatie na behandeling van de aanvragen tot bekrachtiging van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies**

#### **3.3.4.1. Algemene bedenking**

De onafhankelijkheidstoets die de kern van deze opdracht uitmaakt heeft een strikt formeel karakter.

De bepalingen van de 'Handleiding' opgesteld door de VLIR en de VLHORA garanderen een voldoende onafhankelijkheid t.o.v. de koepelorganisaties VLIR en VLHORA, de instellingen en de te visiteren opleidingen.

Toch meent de Erkenningscommissie dat deze formele check een meerwaarde biedt wat de kwaliteit van de dossiers betreft, en wel in deze zin dat het bijdraagt aan een zorgvuldige procedure.

In het voorbije jaar heeft de Erkenningscommissie enkele malen gemeend een ingediend voorstel niet te kunnen bekrachtigen.

#### **3.3.4.2. Specifieke bedenkingen**

Tijdens de behandeling van deze dossiers heeft de Erkenningscommissie meermaals moeilijkheden vastgesteld wat de opname van studenten in de visitatiecommissies betreft. Het blijkt vaak zeer moeilijk om studenten te vinden die deel kunnen uitmaken van de visitatiecommissie.

Om de deelname van studenten voor 'unieke' opleidingen zonder aanverwante variant binnen Vlaanderen toch mogelijk te maken lijkt het logisch dat kandidaten kunnen gezocht worden buiten Vlaanderen (e.g. Wallonië en Nederland).

Om de opname van studenten in de visitatiecommissies in het algemeen te kunnen garanderen stelt de Erkenningscommissie voor om de deelname van studenten van buiten Vlaanderen expliciet te voorzien in de 'Handleiding'.

De Erkenningscommissie werd vaak geconfronteerd met voorstellen van samenstelling van visitatiecommissies die eigenlijk uit verschillende deelcommissies bestaan.

De Erkenningscommissie acht het raadzaam, teneinde de nodige continuïteit en afstemming tussen deze deelcommissies te garanderen, ervoor te zorgen dat er tussen deze deelcommissies

<sup>16</sup> Voor te academiseren hogeschoolopleidingen dient de VLHORA het advies van de VLIR in te winnen alvorens de dossiers bij de Erkenningscommissie in te dienen.

een voldoende personele overlapping bestaat, ten minste wat de voorzitter van de verschillende deelcommissies betreft.

Ook hier pleit de Erkeningscommissie er nadrukkelijk voor om dit aspect expliciet (niet enkel als aanbeveling) te voorzien.

### **3.4. Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit**

#### **3.4.1. Decretale context**

Artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen<sup>17</sup> voorziet naar de instellingen toe in de mogelijkheid tot aanvraag van een tijdelijke erkenning van een opleiding die een negatief accreditatiebesluit kreeg vanwege de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

#### **3.4.2. Korte omschrijving van de procedure**

Een instelling kan, nadat een bepaalde opleiding de accreditatie werd onthouden en zij hier niet mee akkoord gaat, ofwel beroep tegen deze beslissing aantekenen bij de Vlaamse Regering, ofwel een aanvraag tot tijdelijke erkenning richten aan de Vlaamse Regering.

Bij de beroepsprocedure kan de Vlaamse Regering, indien zij meent dat de beslissing om de accreditatie niet toe te kennen het gevolg is van het niet naleven van de decretale bepalingen terzake, de beslissing vernietigen.

In deze procedure is geen taak voorzien voor de Erkeningscommissie.

Bij de aanvraag tot tijdelijke erkenning heeft de Erkeningscommissie een adviesopdracht ten behoeve van de Vlaamse Regering.

Indien de opleiding de accreditatie niet verkregen heeft, kan zij, binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst van het negatief accreditatiebesluit, een aanvraag tot tijdelijke erkenning (minimumduur van de tijdelijke erkenning: één jaar, maximumduur: drie jaren) richten aan de Vlaamse Regering.

Bij de aanvraag moet een gedetailleerd verbeterplan gevoegd worden waarin de verbeterelementen op toetsbare wijze worden omschreven.

De Vlaamse Regering wint over dit verbeterplan, binnen een door haar te bepalen termijn, het advies in van de Erkeningscommissie.

De Vlaamse Regering stuurt dit advies zo spoedig mogelijk door naar de instelling die dan de kans heeft om nog een reactie te formuleren.

De Vlaamse Regering maakt haar eindconclusies binnen de drie maanden na ontvangst van de aanvraag over aan de betrokken instelling, zoniet worden deze geacht positief te zijn.

Het sjabloon dat de Erkeningscommissie t.b.v. de instellingen opstelde, gaat als bijlage 8 bij dit verslag.

<sup>17</sup> Gewijzigd door art. V.10 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen .



### **3.4.3. Adviezen van de Erkenningscommissie n.a.v. concrete aanvragen**

De Erkenningscommissie ontving twee vragen om advies bij aanvragen tot tijdelijke erkenning van opleidingen.

De Erkenningscommissie gaf éénmaal een positief en éénmaal een negatief advies.

Een overzicht van de behandelde dossiers gaat als bijlage 9 bij dit verslag.

### **3.4.4. Evaluatie na behandeling van de dossiers vraag om advies n.a.v. aanvraag tot tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit**

In het dossier waarover de Erkenningscommissie een negatief advies gaf, heeft de instelling van de mogelijkheid gebruik gemaakt om aanvullingen en verduidelijkingen t.a.v. het initiële dossier te formuleren.

De Vlaamse Regering beschikte bijgevolg over andere gegevens om haar eindoordeel te formuleren dan deze waarover de Erkenningscommissie beschikte om haar advies voor te bereiden.

Ook nu is een kanttekening op zijn plaats. Weliswaar mag een instelling een schriftelijke argumentatie formuleren op het door de Erkenningscommissie opgestelde en door de Vlaamse Regering doorgestuurde advies, maar in de praktijk kan dit gemakkelijk leiden tot een sterk gewijzigd dossier waarop de Vlaamse Regering dan haar uiteindelijke conclusie baseert. Anders gezegd, wanneer het formuleren van een schriftelijke argumentatie door de instelling al te zeer wordt opgerekt, komt de transparantie van de procedure in zijn algemeenheid duidelijk onder druk te staan. De Erkenningscommissie wil dus niet het bij de tweede aanvraag indienen van grondig gewijzigde dossiers bij sommige dossiers inzake wijziging van de benaming, van de onderwijstaal en van de aard van de opleiding en bij sommige dossiers inzake toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleiding op één lijn stellen met het door de instelling reageren op het advies van de Erkenningscommissie. Er is hier duidelijk sprake van een verschil: alleen in het laatste geval is in de procedure voorzien dat wijzigingen c.q. aanvullingen kunnen worden aangebracht; de instelling mag immers een reactie formuleren op het uitgebrachte advies. Echter, het zou te ver gaan om te ontkennen dat er geen enkele overeenkomst tussen beide kwesties zou bestaan, zeker wanneer de door de instelling opgestelde reactie de vorm aanneemt van een grotendeels nieuwe aanvraag. Wanneer de reactie van de instelling in feite in een grotendeels nieuwe aanvraag resulteert, dan komt ook hier de transparantie van de procedure nadrukkelijk in het gedrang. Om maximale transparantie in de procedure te bewaren, zou er in de toekomst over moeten worden gewaakt dat de reactie van de instelling op het advies van de Erkenningscommissie *de facto* niet de vorm aanneemt van een nieuwe aanvraag.

## **3.5. Indicatieve voortgangstoets**

### **3.5.1. Decretale context**

Artikel 124 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen<sup>18</sup> bepaalt dat de indicatieve voortgangstoets wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Erkenningscommissie.

De decreetgever voorzag de voltooiing van de voortgangstoets eind van het jaar 2007. Echter, de decreetgever voorziet in de mogelijkheid tot wijziging<sup>19</sup> van deze datum.

### **3.5.2. Korte omschrijving van de procedure**

Op het ogenblik van de redactie van dit verslag is het besluit van de Vlaamse Regering terzake nog in ontwerpfase.

De hier geschetste procedure is deze beschreven in de actuele ontwerpversie op het ogenblik van het finaliseren van het verslag.

De indicatieve voortgangstoets wordt uitgevoerd op hogeschoolopleidingen die voortkomen uit de omvorming van de opleidingen van twee cycli die geacht worden ten laatste einde van het academiejaar 2012- 2013 geaccrediteerd te zijn.

De voortgangstoets evalueert de wetenschappelijke ondersteuning van het onderwijs en de verwevenheid ervan met het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, de zgn. ‘academisering’, dit vanaf het ogenblik van de omvorming tot het ogenblik dat het academiseringsproces geacht wordt voltooid te zijn, nl. einde van het academiejaar 2012-2013.

Alle bedoelde opleidingen dienen een voortgangsrapport in bij de Erkenningscommissie waarin de stand van zaken van het academiseringsproces geschetst wordt aan de hand van de criteria uit het besluit van de Vlaamse Regering terzake<sup>20</sup>.

De associaties bezorgen deze rapporten uiterlijk 31 maart 2008 aan de Erkenningscommissie. De Erkenningscommissie voert de voortgangstoets uit door middel van een analyse van de rapporten en van een plaatsbezoek aan elke associatie.

De hieruit resulterende bevindingen worden in een globaal eindrapport samengebracht.

Een ontwerpversie wordt aan de associaties bezorgd voor gebeurlijke commentaar binnen de vijftien kalenderdagen.

Uiterlijk 30 juni 2008 brengt de Erkenningscommissie haar eindrapport uit en bezorgt dit aan de associaties en aan de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming.

Voor deze opdracht wordt de Erkenningscommissie uitgebreid met twee experts.

<sup>18</sup> Ingevoegd bij art. V.26 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

<sup>19</sup> Art. 135 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

<sup>20</sup> Ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de methodologie en de criteria van de voortgangstoets van de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen in Vlaanderen.

#### **4. Mogelijke toekomstige taken**

Naast de in dit verslag beschreven taken voorziet de decreetgever dat aan de Erkenningscommissie bijkomende opdrachten kunnen worden toegekend door de Vlaamse Regering.

In de huidige stand van zaken van ontwerpen van nieuwe regelgeving zou dit de volgende mogelijke uitbreiding van taken kunnen betekenen:

- Het *ontwerp van decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen* geeft aan de Erkenningscommissie een taak m.b.t. bijkomende financiering van bachelor-na-bacheloropleidingen en de financiering van master-na-masteropleidingen.

De Erkenningscommissie zou op vergelijkende wijze de door de instellingen ingediende dossiers moeten beoordelen van opleidingen die gebeurlijk in aanmerking kunnen komen voor een bijkomende financiering.

De Vlaamse Regering zou vanaf het begrotingsjaar 2011 een voorafname van maximaal 1% van de totale werkingsuitkering kunnen doen voor de hogervermelde financiering.

De verdeling van dit bedrag zou gebeuren op basis van het aantal verworven studiepunten en het aantal uitgereikte diploma's.

- In het *ontwerp van Basisdecreet Hoger Onderwijs* zou ook een taak voor de Erkenningscommissie ingeschreven worden i.v.m. de procedures rond studieduurverlenging. Aan dit decreet wordt nog gewerkt op het ogenblik van de redactie van dit verslag.

## **OVERZICHT VAN DE BIJLAGEN BIJ DIT VERSLAG**

- Bijlage 1:** Ministerieel besluit van 20 december 2006 houdende benoeming van de leden van de Erkeningscommissie in het hoger onderwijs
- Bijlage 2:** Sjabloon ‘Aanvraag tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding’
- Bijlage 3:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding
- Bijlage 4:** - Sjabloon ‘Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde opleidingen: macrodoelmatigheidstoets, toets nieuwe opleidingen’  
- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde opleidingen
- Bijlage 5:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag macrodoelmatigheidstoets bij aanvraag nieuwe opleiding
- Bijlage 6:** Besluit van de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004 tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad
- Bijlage 7:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies
- Bijlage 8:** Sjabloon ‘Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit’

**Bijlage 9:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit

BIJLAGE 1:

*Ministerieel besluit van 20 december 2006 houdende benoeming van de leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs*

# Ministerieel besluit houdende benoeming van de leden van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs

## DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ONDERWIJS EN VORMING

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie;

### BESLUIT:

**Artikel 1.** Prof. dr. Jaap van Marle, decaan van de faculteit Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland, wordt voor de periode die ingaat op 1 december 2006 en eindigt op 30 november 2009, tot voorzitter van de Erkenningscommissie benoemd.

**Art. 2.** De volgende personen worden voor de periode die ingaat op 1 december 2006 en eindigt op 30 november 2009 tot lid van de Erkenningscommissie benoemd:

1° Mevrouw Katharine Eaton, studente;

2° Prof. dr. em. Eric Goethals, emeritus-gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent;

3° De heer Willy Goetstouwers, erebeheerder van de Universiteit Hasselt;

4° De heer Cock Hazeu, stafmedewerker Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in Nederland;

5° Prof. dr. em. Willy Martin, emeritus-hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam;

6° Mevrouw Anne-Marie Van Damme, gewezen departementshoofd in de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende;

7° Mevrouw Mia Vanstraelen, hoofd van Professional Training Services bij IBM en Director of Internal IBM Account, Learning Services.

**Art. 3.** Dit besluit treedt in werking op 1 december 2006.

Brussel, 20 december 2006

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

BIJLAGE 2:

*Sjabloon ‘Aanvraag tot wijziging van de benaming van een  
opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding’*



## **Aanvraag tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding.**

### **Modaliteiten van indiening**

Aanvragen worden ten laatste op 1 april voorafgaand aan het academiejaar waarin de wijziging zou ingaan ingediend bij de voorzitter van de, Erkenningscommissie Hoger Onderwijs – Hendrik Consciencegebouw – Koning Albert II-laan 15, 7A5 te 1210 Brussel. De aanvraag moet ingediend worden in twee exemplaren.

Aanvragen kunnen ook ingediend worden per mailbericht, te richten aan het secretariaat van de Erkenningscommissie:  
beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

Voor opleidingen die door meerdere instellingen gezamenlijk wordt aangeboden, moet de aanvraag ondertekend worden namens alle aanbiedende instellingen of moet de instemming van alle instellingen blijken uit een schriftelijke bevestiging.

### **Inhoud van het dossier**

#### **1) Algemene gegevens**

- a) naam van de instelling
- b) benaming van de opleiding
- c) adres van de instelling
- d) tel/fax van de instelling
- e) e-mailadres van de instelling
- f) website van de instelling
- g) naam en functie contactpersoon
- h) tel nr. contactpersoon
- i) e-mailadres van contactpersoon

#### **2) Gegevens Hoger Onderwijsregister**

Vermeld alle gegevens die op het ogenblik van de aanvraag voorkomen in het Hoger Onderwijsregister en vermeld daarnaast in vette letters alle gevraagde wijzigingen; hierbij moeten ook de eventuele wijzigingen in de doelstellingen van de opleiding worden vermeld.

#### **3) Motivering van de aanvraag tot wijziging**

- a) Indien het een aanvraag betreft tot wijziging van de benaming.  
Motiveer de gevraagde wijziging van benaming rekening houdend met volgende aandachtspunten:
  - overeenstemming met doelstellingen en programma van de opleiding;
  - eventueel verwijzing naar beroep(en) waartoe de opleiding toegang kan geven;
  - herkenbaarheid van de opleiding tegenover andere opleidingen;
  - betere transparantie in samenhang met andere opleidingsbenamingen.
- b) Indien het een wijziging van de onderwijstaal betreft.  
Motiveer de gevraagde wijziging:
  - verwijst naar de bepalingen van art. 91 van het structuurdecreet van 4 april 2003;
  - omschrijf het beoogde doelpubliek van de opleiding;
  - geef aan in welke mate zulks verandert t.o.v. de huidige situatie.
- c) Indien het een wijziging in de aard (statuut) van de opleiding (bv. een master-na-master of een bachelor-na-bachelor die gewijzigd wordt in een initiële master of een initiële bachelor) .  
Motiveer de gevraagde wijziging:
  - licht de doelstellingen van het gewijzigde programma toe;
  - omschrijf het beoogde doelpubliek van de opleiding;

- vermeld de toegangsvoorwaarden van de opleiding.

4) Programma van de opleiding

Geef het volledig thans geldende programma van de opleiding met de opleidingsonderdelen weer en daarnaast het eventueel gewijzigde programma dat zal aangeboden worden bij invoering van de gevraagde wijziging, of geef aan welke recente wijzigingen in het programma de gevraagde wijziging van benaming, opleidingstaal of aard van de opleiding rechtvaardigen.

Goedgekeurd door de Erkenningscommissie op 31 januari 2007

BIJLAGE 3:

*Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding*

## **Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen tot wijziging van de benaming van een opleiding, van de onderwijstaal of van de aard (statuut) van een opleiding**

### **Aanvragen van de Vrije Universiteit Brussel**

**1. Wijziging van de benaming van de ‘Master in de bio-ingenieurswetenschappen: bioproceskunde’ naar ‘Master in de bio-ingenieurswetenschappen: chemie en bioprocestechnologie’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**2. Wijziging van de benaming van de ‘Master in de computerwetenschappen’ in ‘Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen’ en het Engelstalige equivalent: ‘Master of Applied Sciences and Engineering: Computer Science’;  
Wijziging studiegebied: Studiegebied ‘Toegepaste wetenschappen’ i.p.v. ‘Wetenschappen’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel voor de naamswijziging en voor de wijziging van studiegebied.

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel voor het oprichten van een Engelstalige equivalente opleiding.

**3. Organiseren van een Engelstalige equivalent ‘Master of Applied Sciences and Engineering: Applied Computer Science’ van de Nederlandstalige ‘Master in de ingenieurswetenschappen: toegepaste computerwetenschappen’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel.

**4. Wijziging van de benaming van de ‘Master in de ingenieurswetenschappen: scheikunde en materiaalkunde’ in ‘Master in de ingenieurswetenschappen: chemie en materialen’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**5. Wijziging van de benaming van de ‘Master of Business Information Management’ in ‘Master of Business Information and Service Management’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**6. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Geography’ van de Nederlandstalige ‘Master in de geografie’ (met KULeuven)**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**7. Wijziging van de aard van de opleidingen master-na-master in de manuele therapie, master-na-master in de sportkinesitherapie, master-na-master in de neurologische revalidatie, master-na-master in de gespecialiseerde revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie acht zich niet bevoegd om op basis van art 64, §4 van het Structuurdecreet een uitspraak te doen over de voorgestelde indaling van een postinitiële in een initiële master in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie, met als *de facto* effect het ontstaan van een nieuwe 2-jarige master.

**Aanvragen van de EHSAL Europese Hogeschool Brussel**

- 1. Aanvraag tot toevoeging van de onderwijstaal *Engels* aan de (in het HOR opgenomen) opleiding Master in de handelswetenschappen, in het Engels te benoemen als *Master of Business Administration*;**
- 2. Aanvraag tot wijziging van de benaming van de (in het HOR opgenomen) opleiding Master in de Business Administration: naar *Master in de bedrijfseconomie en het -beleid*;**
- 3. Aanvraag tot wijziging van de benaming van de (in het HOR als Engelse taalequivalent van Master in de Business Administration opgenomen) opleiding Master of Business Administration: naar *Master of Business Economics and Management*.**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

## **Aanvraag van de Katholieke Hogeschool Leuven**

### **1. Wijziging van de onderwijstaal van de professioneel gerichte bacheloropleiding in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting marketing**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

## **Aanvragen van de Katholieke Universiteit Leuven**

### **1. Wijziging van de benaming ‘Máster en Estudios Latinoamericanos’ in ‘Máster en Estudios Ibéricos e Iberoamericanos’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **2. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Western Literature’ voor de ‘Master in de westerse literatuur’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **3. Organisatie van een Franstalige equivalent ‘Master en langue et littérature françaises’ voor de ‘Master in de taal- en de letterkunde’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **4. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Masters of Linguistics and Literature: English’ voor de ‘Master in de taal- en letterkunde’**

### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **5. Wijziging van de benaming ‘Master of European Culture and Society’ in ‘Master of European Studies: Transnational and Global Perspectives’**

### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel.

### **6. Wijziging van de benaming ‘Master in de Europese studies: Europese cultuur en maatschappij’ naar ‘Master in de Europese studies: transnationale en mondiale perspectieven**

### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel.

### **7. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Archaeology’ van de Nederlandstalige ‘Master in de archeologie’**

### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **8. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Social and Cultural Anthropology’ voor de Nederlandstalige ‘Master in de sociale en de culturele antropologie’**

### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **9. Wijziging van de benaming van ‘Master in information management’ naar ‘Master in het informatiemanagement’**

### **Gegevens uit de aanvraag**

### **Oordeel Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**10. Aanvraag tot wijziging van de benaming van ‘Master in de politieke wetenschappen naar ‘Master in de vergelijkende en internationale politiek’.**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel over deze naamswijziging.

**11. Aanvraag tot wijziging van de aard van de opleiding ‘Master in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie’ en ‘Master-na-master in de gespecialiseerde revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie’  
Aanvraag tot wijziging van de aard van de ‘Master of Rehabilitation Sciences and Physiotherapy’ en de ‘Master-na-master of Advanced Studies in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie acht zich niet bevoegd om op basis van art 64, §4 van het structuurdecreet een uitspraak te doen over de voorgestelde indaling van een postinitiële in een initiële master in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie, met als *de facto* effect het ontstaan van een nieuwe 2-jarige master.

**12. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Chemistry’ voor de Nederlandstalige ‘Master in de chemie’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**13. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Physics’ van de Nederlandstalige ‘Master in de fysica’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**14. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Mathematics’ van de Nederlandstalige ‘Master in de wiskunde’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.



**15. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Geography’ voor de Nederlandstalige ‘Master in de geografie’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**16. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Astronomy and Astrophysics’ voor de Nederlandstalige ‘Master in de sterrenkunde’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een negatief oordeel.

**17. Organisatie van een Engelstalige equivalent ‘Master of Biology’ voor de Nederlandstalige ‘Master in de biologie’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**18. Aanvraag tot toevoeging van de Engelstalige opleiding ‘Master of Engineering: Electrical Engineering (ICT)’ aan de ‘Master in de ingenieurswetenschappen: elektrotechniek (ICT)’**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**19. Aanvraag wijziging van de benaming van ‘Master of Forensic Odontology and Dental Law’ in ‘Master of Forensic Odontology’.**

**Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

**Aanvragen van de Universiteit Antwerpen**

**1. Wijziging aard van de ‘master in de filmstudies en de visuele cultuur’**

### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **2. Wijziging benaming van de ‘Master in de theaterwetenschap’ in ‘Master in de theater- en de filmwetenschap’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **3. Wijziging van de benaming van ‘Master of Globalisation and Economic Development’ in ‘Master of Globalisation and Development’ (IOB)**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **4. Wijziging van de benaming van de ‘Master of Governace and Development’ in ‘Master of Governance and Development in Sub-Sahara Africa’ (IOB)**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **5. Wijziging van de benaming van de ‘Master in het management en de communicatie’ in ‘Master in het organisatiebeleid’**

### **6. Wijziging van de benaming van de ‘Master of Management and Communication’ in ‘Master of Organisational Management’**

De Erkenningscommissie geeft tweemaal een positief oordeel.

### **7. Aanvraag tot wijziging van de benaming van de ‘Bachelor in de opleidings- en onderwijswetenschappen’ in ‘Bachelor in de onderwijs- en informatiewetenschappen’ (studiegebied Psychologie en pedagogische wetenschappen)**

## **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

## **Aanvragen van de Universiteit Gent**

### **1. Wijziging van de benaming van de ‘Master in de ruimtelijke planning’ in ‘Master in de stedenbouw en de ruimtelijke planning’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

Negatief oordeel van de Erkenningscommissie.

### **2. Wijziging van de benaming van de ‘Master of Rural Development and Nutrition’ in ‘Master of Nutrition and Rural Development’**

#### **Oordeel van de Erkenningscommissie**

De Erkenningscommissie geeft een positief oordeel.

### **3. Wijziging van de aard van de opleiding Master in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie gezamenlijk georganiseerd door de Universiteit Gent en de Arteveldehogeschool, master-na-masteropleiding in de gespecialiseerde revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie van de Universiteit Gent en master-na-masteropleiding in de kinesitherapie bij bijzondere groepen van de Arteveldehogeschool**

#### **Besluit**

De Erkenningscommissie acht zich niet bevoegd om op basis van art 64, §4 van het Structuurdecreet een uitspraak te doen over de voorgestelde indaling van een postinitiële in een initiële master in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie, met als *de facto* effect het ontstaan van een nieuwe 2-jarige master.

#### BIJLAGE 4:

*- Sjabloon 'Aanvraagdossier ambtshalve geregistreeerde opleidingen: macrodoelmatigheidstoets, toets nieuwe opleidingen*

*- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreeerde opleidingen*

BIJLAGE 1: SJABLOON Aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen

macrodoelmatigheidstoets

toets nieuwe opleidingen

### Opzet en structuur

De sjabloon van het aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen is zo opgevat dat ze gebruikt kan worden zowel voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets bij de Erkenningscommissie als voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleiding bij de NVAO. Dit model werd opgesteld in overleg tussen de NVAO en de Erkenningscommissie.

De informatie onder rubriek II die uitsluitend bedoeld is voor de Macrodoelmatigheidstoets hoeft niet opgenomen te worden in de aanvraag voor de Toets Nieuwe Opleidingen.

**Voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets** moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I - DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING
- de informatiegegevens gevraagd onder rubriek II – INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS;
- een aantal informatiegegevens gevraagd onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING. (zie verder)

**Voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleidingen** moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I – DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING;
- de informatiegegevens vermeld onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING.

De inhoud van de onderwerpen, facetten en criteria van het beoordelingskader is ter informatie toegevoegd aan dit document, maar hoeft niet te worden opgenomen in het aanvraagdossier.

### I. de instelling en de nieuwe opleiding

1. de instelling<sup>21</sup> die de nieuwe opleiding aanvraagt en de vestiging(en) waar de opleiding zal worden aangeboden in geval van erkenning
  - a. naam instelling:
  - b. aard instelling (ambtshalve geregistreerd / niet-ambtshalve geregistreerd):
  - c. adres instelling:
  - d. vestiging(en) opleiding:
  - e. tel/fax instelling:
  - f. e-mailadres instelling:
  - g. website:
  - h. naam en functie contactpersoon:
  - i. tel contactpersoon:
  - j. e-mail contactpersoon:
2. de naam van de nieuwe opleiding
3. de afstudeerrichtingen in voorkomend geval
4. de onderwijstaal gebruikt in de nieuwe opleiding
5. niveau en oriëntatie:
  - a. professioneel gerichte bachelor
  - b. bachelor na bachelor
  - c. academisch gerichte bachelor
  - d. master
  - e. master na master

<sup>21</sup> Als meerdere instellingen bij de nieuwe opleiding worden betrokken, dan moeten de gegevens van alle instellingen worden vermeld. Bij voorkeur wordt slechts één contactpersoon genoemd.

6. de doelstellingen en de eindtermen van de nieuwe opleiding
7. het studiegebied of (delen van) studiegebieden
8. nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja/nee
9. nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja/nee
10. de studieomvang van de nieuwe opleiding uitgedrukt in studiepunten
11. de graad waartoe de nieuwe opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad
12. in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze nieuwe opleiding kunnen voeren
13. de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgoopleidingen, de vereiste vooropleidingen en toegangsvoorwaarden, zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgeschreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3 van het structuurdecreet ;
  - a) wat de opleidingen betreft aangevraagd door universiteiten en hogescholen :
    - 1) voor een bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs :
      - a) de bachelorsopleiding(en) die er rechtstreeks op volgen met de bijkomende voorwaarden ;
      - b) de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, § 6 ;
      - c) de vermelding: “geen vervolgoopleiding” ;
    - 2) voor een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs c.q. afstudeerrichting binnen een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs :
      - a) de mastersopleiding(en) die er rechtstreeks op aansluiten overeenkomstig artikel 66, §2, eerste volzin ;
      - b) c.q. de mastersopleiding(en) die er op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin ;
      - c) eventueel de andere mastersopleiding(en) ;
      - d) c.q. de vermelding “geen rechtstreekse vervolgoopleiding” ;
    - 3) voor een mastersopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding c.q. afstudeerrichting waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit ;
      - b) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) c.q. afstudeerrichting(en) waarop de mastersopleiding aansluit overeenkomstig artikel 66, §2, tweede volzin ;
      - c) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) bedoeld in artikel 66, §6 ;
      - d) eventueel de andere bachelors-opleiding(en) ;
      - e) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen overeenkomstig artikel 66, §5 ;
      - f) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, §5 ;
    - 4) voor een mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding :
      - a) de mastersopleiding(en) waarop de mastersopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere mastersopleidingen met de bijkomende voorwaarden ;
    - 5) voor een bachelorsopleiding die volgt op een bachelorsopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding(en) waarop de bachelorsopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere bachelorsopleidingen met de bijkomende voorwaarden.
  - b) wat de nieuwe opleidingen betreft aangeboden door de andere instellingen voor hoger onderwijs: de voor de studenten nuttige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen en de mogelijke vervolgoopleidingen binnen de instellingen zelf.
14. het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden:

15. desgevallend het positief advies van de associatie waarvan de instelling lid is: ja/nee
16. in voorkomend geval het positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja/nee
  - a. datum oordeel:
17. bewijs van betaling voor aanvraag Toets nieuwe opleiding (5000 euro)

De bewijsstukken met betrekking tot de punten 15 en wat de Toets nieuwe opleidingen betreft 16 en 17 moeten worden toegevoegd aan het informatiedossier.

## II. INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS

1. Situering van de voorgestelde opleiding in het bestaande aanbod van opleidingen in de instelling, in de associatie en in Vlaanderen, met aanduiding van differentiëring tegenover andere gelijkaardige of verwante opleidingen.
2. Maatschappelijke relevantie van de opleiding
  - a. Beschrijving van de voldoende en naar verwachting duurzame behoefte op de arbeidsmarkt voor de voorgestelde opleiding;
  - b. Beschrijving van eventuele andere elementen van maatschappelijke relevantie buiten deze van de behoeften op de arbeidsmarkt;
  - c. Beschrijving van eventuele belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen waarvan de voortzetting en verspreiding de opleiding verantwoordt;
  - d. Beschrijving van eventuele bijzondere motieven van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de aantrekking of uitwisseling van studenten op internationaal vlak.
3. Doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding
  - a. Concrete raming van studentenaantallen die kunnen verwacht worden voor de opleiding, met nauwkeurige aanduiding van hypothesen en werkwijze (desgevallend met een minimum- en een maximumverwachting);
  - b. Inschatting van verwachte effecten op aantallen studenten in andere opleidingen in de eigen en andere instellingen;
  - c. Opgave van eventuele specifieke redenen voor regionale spreiding van deze opleiding en/of verwante opleidingen;
  - d. Opgave van eventuele specifieke andere motiveringen voor bijkomend aanbod van de opleiding, zoals bv levensbeschouwelijke aspecten en gelijkaardige motieven.
4. Aanduiding hoe de opleiding past in het bevoegdheids- en deskundigheidsprofiel van de instelling en eventueel de associatie(aansluiting bij bestaande opleidingen en aanwezige deskundigheid)
5. Vermelding van eventueel overleg tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, binnen de associatie of op een hoger niveau aangaande het opleidingsaanbod in deze of verwante opleidingen en resultaat daarvan.

Naast deze informatiegegevens moeten voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets eveneens aangeleverd worden de informatiegegevens gevraagd in rubriek III. MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING onder de punten:

- 1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke eisen
- 2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid
- 2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma
- 2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden
- 3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)
- 3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)
- 4.1. Beschrijving materiële voorzieningen
- 6.1. Afstudeergarantie
- 6.2. Investerings
- 6.3. Beschrijving financiële voorzieningen



### III. Motivering van HET VOORSTEL VAN nieuwe opleiding

Beschrijving van de nieuwe opleiding aan de hand van de 6 onderwerpen en de facetten uit het Toetsingskader. Per facet is in een kader de letterlijke tekst uit het Toetsingskader overgenomen.

In geval van flexibilisering van de nieuwe opleiding is door de opleiding aangegeven hoe deze flexibilisering gestalte wordt gegeven. Per relevant onderwerp en facet is ook aangegeven hoe de kwaliteit van de opleiding in geval van flexibilisering wordt gegarandeerd.

#### 1. Doelstellingen opleiding

In de opleidingsdoelstellingen beschrijft de instelling voor de nieuwe opleiding de eindkwalificaties die de afgestudeerden moeten bereiken aan het eind van de bachelor- of mastersopleiding. De doelstellingen geven een goed beeld van de kennis, de vaardigheden en de attitudes die de studenten tijdens het opleidingstraject moeten verwerven.

De algemene opleidingsdoelstellingen die de eindkwalificaties van de afgestudeerden beschrijven, krijgen vervolgens concreet vorm in een opleidingsprogramma en in meer specifieke doelstellingen op het niveau van de opleidingsonderdelen (zie hiervoor Onderwerp 2: Programma en meer bepaald facet 2.1: Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma).

#### 1.0. Algemene beschrijving van de opleiding

Aan te leveren informatie:

- Beknopte beschrijving en situering van de nieuwe opleiding en het opleidingsprogramma

#### 1.1. Beschrijving doelstellingen opleiding naar niveau en oriëntatie

Aan te leveren informatie

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet 1.1. en bijhorende criteria
  - specifieke afstemming op toetsingseisen, in het bijzonder wat beoogde eindkwalificaties van studenten betreft naar niveau (bachelor/master) en oriëntatie (professioneel / academisch), zoals beschreven in onderstaand facet.

##### **Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding**

- professioneel gerichte bachelor
- academisch gerichte bachelor
- master

##### Professioneel gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

##### Academisch gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en –technieken en deze adequaat kunnen toepassen,

het vermogen om de relevante data te verzamelen die een oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

- het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden.

#### Master

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en te handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot het communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;
- een gevorderd begrip en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in één of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren en diagnosticeren;
- hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

## 1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke eisen

### Aan te leveren informatie:

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet en criteria:
  - Beschrijving domeinspecifiek referentiekader voor nieuwe opleiding
    - Aansluiting bij nationale en internationale eisen
    - Aansluiting bij eisen beroepenveld en aanduiding hoe het domeinspecifieke referentiekader is afgestemd met het relevante beroepenveld. Bij voorkeur een onderzoeksverslag over de steun uit het brede werkveld en/of over de aansluiting bij internationale eisen
    - Beschrijving van specifieke beroepssituaties waarin een beginnend afgestudeerde kan terechtkomen
    - Aansluiting bij beroepsreglementering/regelgeving (in voorkomend geval)
- Profilering en differentiatie van de nieuwe opleiding ten opzichte van bestaande binnenlandse en/of buitenlandse opleidingen naar opleidingsdoelstellingen en in relatie tot de eigen visie op het beroep/de discipline, gezien recente evoluties en te verwachten ontwikkelingen
- Beschrijving van specifieke beroepen of beroepssituaties waarin een afgestudeerde uit de nieuwe opleiding als beginnend beroepsbeoefenaar terecht kan komen
- Indien sprake is van flexibele, vraaggestuurde of open curricula, beschrijving van de wijze waarop doelstellingen worden geformuleerd en/of bewaakt.

#### *Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen*

De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het

betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.

Voor professioneel gerichte bachelorsopleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Voor academisch gerichte bachelorsopleidingen en mastersopleidingen zijn de eindkwalificaties ontleend aan eisen vanuit de wetenschappelijke en/of artistieke discipline, de internationale wetenschapsbeoefening en voor daarvoor in aanmerking komende opleidingen de praktijk in het relevante beroepenveld.

## 2. Programma

De uitwerking en de uitvoering van het programma moeten aansluiten bij en bijdragen aan de gemaakte keuzes voor het didactische concept en de algemene doelstellingen van de nieuwe opleiding (= de nagestreefde eindkwalificaties van de afgestudeerde). Die algemene opleidingsdoelstellingen moeten aldus overtuigend in het programma zijn geconcretiseerd, voornamelijk door een consequente vertaling van de algemene opleidingsdoelstellingen in de meer concrete doelstellingen van de opleidingsonderdelen.

**In het didactische concept van de nieuwe opleiding expliciteert de instelling in grote lijnen hoe zij het leerproces zal vormgeven en ondersteunen, en hoe de opleidingsdoelstellingen binnen de gegeven randvoorwaarden op de best mogelijke manier kunnen worden gerealiseerd.**

### 2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid

#### Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het programma op hoofdlijnen, met aanduiding van de operationalisering wat betreft de gerichtheid
- Beschrijving van het curriculum waarvan minimaal het eerste jaar in detail (beschrijving per opleidingsonderdeel van doelstellingen, onderwijsvorm, studieomvang, beoordelingsvorm, eventueel verwevenheid met onderzoek en/of werkveld) en de volgende studie jaren op hoofdlijnen
- In voorkomend geval beschrijving doelstellingen eindwerk of stage
- Beschrijving hoe het programma en de opleidingsonderdelen aansluiten bij de doelstellingen van de opleiding, waaronder de verwevenheid/interactie met onderzoek en/of beroeps- of kunstpraktijk
- Beschrijving hoe het opleidingsprogramma wordt geactualiseerd

#### *Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid*

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele of academische gerichtheid:

Professioneel gerichte bachelorsopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden, en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk

Academisch gerichte bachelorsopleiding en mastersopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten) binnen relevante disciplines
- Het programma sluit aan bij ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke discipline(s) door aantoonbare verbanden met actuele wetenschappelijke theorieën
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de ontwikkeling en beoefening van de kunsten
- Bij daarvoor in aanmerking komende opleidingen heeft het programma aantoonbare verbanden met de actuele praktijk van de relevante beroepen

### 2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma

#### Aan te leveren informatie:

- Beschrijving hoe de doelstellingen worden vertaald in het programma
- Beschrijving van het didactische concept, de werkvormen en de evaluatievormen
- Modaliteiten van de organisatie van de nieuwe opleiding
- Indien van toepassing specifieke beschrijving van de flexibilisering van curriculum en/of leeromgeving en/of organisatievormen, en de wijze waarop de doelstellingen van de nieuwe opleiding in dit geval

worden gerealiseerd. Beschrijving van de aangeboden flexibele leerwegen. Beschrijving van de specifieke processen die met flexibilisering gepaard gaan. Beschrijving van de procedure waarmee flexibele (geïndividualiseerde) curricula worden goedgekeurd en waarmee gegarandeerd wordt dat deze ertoe leiden dat de doelstellingen van de nieuwe opleiding worden gerealiseerd.

*Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma*

Het programma, het didactische concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding.  
De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

### 2.3. Beschrijving samenhang programma

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van de samenhang in het programma (sequentiële opbouw en coherentie)
- Beschrijving van de voorziene werkvormen en onderwijsmiddelen
- Indien van toepassing beschrijving van de relatie tussen het programma en flexibele leertrajecten, in het bijzonder de bewaking van de coherentie van het (individuele) flexibele leertraject.

*Facet 2.3. Samenhang programma*

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

### 2.4. Beschrijving studielast

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van de studielast
- Beschrijving van de wijze waarop studielast wordt geverifieerd

*Facet 2.4. Studielast*

De studietijd sluit aan bij de norm vastgelegd krachtens decreet.

### 2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van de toelatingsvoorwaarden en de beoogde studenteninstroom
- Indien van toepassing beschrijving van het voorbereidings- of schakelprogramma
- Beleid voor elders verworven competenties (EVC) en eerder verworven kwalificaties (EVK)
- Specifieke regelingen voor aansluiting vooropleiding en toelatingsvoorwaarden
- Specifieke regelingen in geval van flexibele instroommogelijkheden

*Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden*

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten:

Bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen

Bachelor na bachelor:

- bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma

Master:

- bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), en in voorkomend geval aangevuld met een geïndividualiseerd opleidingsprogramma, een voorbereidingsprogramma of een schakelprogramma

Master na master:

- mastergraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma

## 2.6. Beschrijving studieomvang

### **Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving studieomvang en de voorgenomen maatregelen om deze te bewaken

#### *Facet 2.6. Studieomvang*

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studieomvang:

- Bachelor: tenminste 180 studiepunten
- Bachelor na bachelor: tenminste 60 studiepunten
- Master: tenminste 60 studiepunten
- Master na master: tenminste 60 studiepunten

## 2.7. Enkel voor mastersopleidingen: beschrijving masterproef

### **Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van de doelstellingen, het concept en de werkvormen van de masterproef
- Beschrijving van de wetenschappelijke onderbouwing

#### *Facet 2.7. Masterproef*

De mastersopleiding wordt afgesloten met een masterproef. Deze heeft een omvang van tenminste één vijfde van het totale aantal studiepunten met een minimum van 15 en een maximum van 30 studiepunten.

### 3. Inzet personeel

De personeelsformatie betreft zowel de bestaande personeelsleden die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog aan te trekken personeelsleden.

#### 3.1. Beschrijving personeelsformatie naar gerichtheid

##### Aan te leveren informatie

Beschrijving en motivering van de personeelsformatie m.b.t. eisen gerichtheid (onderzoeksgerichtheid, relatie met werkveld, professionele ervaring, ervaring met kunstpraktijk / onderzoekskundigheid)

##### *Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid*

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte of een academisch gerichte opleiding:

Professioneel gerichte opleidingen

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk

Academisch gerichte opleidingen:

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten)
- Bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen zal daarenboven voldoende personeel beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk

#### 3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (omvang, beoogde docent/student ratio)

##### *Facet 3.2. Kwantiteit personeel*

- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.
- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.

#### 3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)

##### Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (statuut, kwalificaties, deskundigheid)
- Overzicht van in te zetten personeelsleden (kort cv in bijlage)
- Beschrijving van de deskundigheid van het personeel in relatie tot werkvormen, didactisch concept en organisatorische vereisten, en indien van toepassing in relatie tot flexibiliseringsaspecten

##### *Facet 3.3. Kwaliteit personeel*

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

#### 4. Voorzieningen

##### 4.1. Beschrijving materiële voorzieningen

De materiële voorzieningen betreffen zowel de bestaande voorzieningen die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog te realiseren voorzieningen.

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van de onderwijsinfrastructuur en pedagogische uitrusting ten behoeve van de nieuwe opleiding
- Beschrijving van de studenten- en docentenfaciliteiten

*Facet 4.1. Materiële voorzieningen*

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

##### 4.2. Beschrijving studiebegeleiding

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van het systeem van studiebegeleiding (instroombegeleiding, begeleiding tijdens studie, rekening houdend met didactisch concept, werkvormen en in voorkomend geval gehanteerde vormen van flexibilisering)

*Facet 4.2. Studiebegeleiding*

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

#### 5. Interne kwaliteitszorg

##### 5.1. Beschrijving intern kwaliteitszorgsysteem

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van het systeem van interne kwaliteitszorg (o.a. wijze van evaluatie, wijze van bepaling en implementatie van verbetertrajecten)
- Indien van toepassing, beschrijving van het systeem voor kwaliteitsborging van flexibiliseringsprocessen.

*Facet 5.1. Systematische aanpak*

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

##### 5.2. Beschrijving betrokkenheid actoren bij intern kwaliteitszorgsysteem

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van de betrokkenheid van de actoren bij interne kwaliteitszorg



*Facet 5.2. Betrokkenheid*

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

## 6. *Conditie voor Continuïteit*

### 6.1. Afstudeergarantie

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving van de wijze waarop afstudeergarantie wordt vormgegeven

*Facet 6.1. Afstudeergarantie*

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

### 6.2. Investerings

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving en motivering van investeringen en bijkomende voorzieningen
  - Infrastructuur (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Pedagogische uitrusting, computerfaciliteiten, databanken, faciliteiten voor e-learning, ateliers en werkruimten etc. (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Specifieke investeringen

*Facet 6.2. Investerings*

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

### 6.3. Beschrijving financiële voorzieningen

**Aan te leveren informatie:**

- Beschrijving en motivering van de financiële voorzieningen
- Financieel vijfjarenplan
- Jaarrekening en balans van de voorbije drie jaar

*Facet 6.3. Financiële voorzieningen*

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

# Erkenningscommissie Hoger Onderwijs Vlaanderen

## Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde instellingen

### 1. Situering

**1.1.** De Erkenningscommissie ingesteld krachtens art. 9 van het structuurdecreet<sup>(22)</sup> heeft als één van haar opdrachten het uitbrengen van een oordeel over de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor de “ambtshalve geregistreerde instellingen”, dat zijn de in het structuurdecreet vermelde hogescholen en universiteiten, alsmede enkele instellingen erkend voor postinitieel onderwijs<sup>(23)</sup> en de erkende faculteiten voor protestantse godgeleerdheid.

**1.2.** Buiten de uitzonderingen die in het structuurdecreet uitdrukkelijk zijn aangeduid, geldt er een tijdelijke programmeringsstop voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs:

- Nieuwe bachelorsopleidingen en nieuwe master-na-mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2006-2007; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2005;
- Nieuwe initiële mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2009-2010; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2008.

**1.3.** De hierna beschreven procedure voor de beoordeling van de macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding door de Erkenningscommissie is de eerste fase van een aanvraagproces dat kan leiden tot de erkenning van een nieuwe opleiding door de Vlaamse regering, waarna de opleiding op het Hoger Onderwijsregister wordt geplaatst en door de betrokken instelling kan worden aangeboden.

- De eerste stap is de aanvraag bij de Erkenningscommissie en het oordeel omtrent de macrodoelmatigheid door de Erkenningscommissie.
- Ingeval de Erkenningscommissie de macrodoelmatigheid negatief heeft beoordeeld of binnen de gegeven termijn van 60 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, staat de mogelijkheid open om een tweede aanvraag in te dienen bij de Vlaamse regering, die dan oordeelt over de macrodoelmatigheid.
- Als de instelling een positief oordeel over de macrodoelmatigheid heeft verkregen van de Erkenningscommissie of van de Vlaamse regering, of als de Vlaamse regering binnen de gegeven termijn van 30 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, dan en pas dan kan de aanvraag voor de toets nieuwe opleidingen worden ingediend bij de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie).

<sup>22</sup> Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd door verschillende decreten.

<sup>23</sup> Decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening

- Indien het toetsingsrapport van de NVAO een positieve conclusie inhoudt kan de Vlaamse regering de opleiding erkennen en in het Hoger Onderwijsregister laten plaatsen.

**1.4.** De basisregelen van de procedure worden aangeduid in het structuurdecreet, art.9 bis, tweede lid, art. 61 en art. 62, alsmede in het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie en het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 betreffende de indiening van aanvragen voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs. Dit laatste besluit somt de gegevens op die moeten voorkomen in de aanvraag bij de Erkenningscommissie.

Krachtens art. 3 van het besluit van 11 juni 2004 kan de Erkenningscommissie de nadere concretisering bepalen van deze gegevens. Daartoe moet de Erkenningscommissie overleg plegen met het accreditatieorgaan omtrent de informatie-elementen die gemeenschappelijk zijn aan de bij beide organen in te dienen dossiers. Dit overleg heeft plaatsgevonden en op grond daarvan keurde de Erkenningscommissie op 16 september 2004 de aanvraagsjabloon goed met de precisering van de aan te leveren informatie. Het is een gemeenschappelijke sjabloon voor de Erkenningscommissie en voor de NVAO met opsomming van:

- de informatie-elementen die noodzakelijk zijn voor beide instanties
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de Erkenningscommissie (voor het oordeel over de macrodoelmatigheid)
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de NVAO (voor de toets nieuwe opleidingen). Op deze wijze wordt vermeden dat de instelling totaal verschillende dossiers moeten opstellen en wordt de administratieve last beperkt. De sjabloon is toegevoegd als bijlage bij deze toelichting.

## **2. Procedure**

### **2.1. Aanvraag en dossiersamenstelling**

De aanvraag voor de toetsing van de macrodoelmatigheid wordt ingediend bij de Erkenningscommissie ten laatste op 1 april van het kalenderjaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding voor het eerst zal kunnen aanbieden. (b.v. in te dienen voor 1 april 2005 voor een opleiding die men wil kunnen aanbieden vanaf het academiejaar 2006-2007).

De aanvraag wordt ingediend per aangetekend schrijven of tegen afgifte van een ontvangstbewijs door de voorzitter van de Erkenningscommissie of door een door hem/haar aangewezen ambtenaar van de administratie hoger onderwijs. De datum van de poststempel of van het ontvangstbewijs geldt als vaste datum van de ontvangst.

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk uit op 1 juni van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden.

Bij de aanvraag dient een aanvraagdossier gevoegd te worden, waarbij gebruik gemaakt wordt van de sjabloon die hiervoor is opgesteld. De sjabloon is beschikbaar op schriftelijk verzoek in elektronische vorm en kan tevens gedownload worden op de website van de NVAO ([www.nvao.net](http://www.nvao.net)) en op de website van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hoger onderwijs ([www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs](http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs)).

De aanvraagdocumenten dienen zowel elektronisch als op papier (in drievoud) aangeleverd te worden. Aanvullende bijlagen kunnen op papier en/of elektronisch aangeleverd worden.

De aanvraag op papier dient gericht te worden naar:

Voorzitter Erkenningscommissie Hoger Onderwijs  
p.a. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming  
Departement Onderwijs en Vorming  
Erkenningscommissie Hoger Onderwijs  
Koning Albert II-laan 15 – verdiep 7A5  
1210 Brussel

De elektronische aanvraag dient tegelijkertijd gericht te worden aan:

[Beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be](mailto:Beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be)

## **2.2. Onderzoek van ontvankelijkheid en volledigheid van het dossier**

De Erkenningscommissie onderzoekt zo spoedig als mogelijk of het aanvraagdossier volledig en volgens de voorschriften is ingediend.

Daarnaast wordt nagegaan of de aanvraag voldoet aan de decretale bepalingen terzake, zoals de bij decreet bepaalde onderwijsbevoegdheid van de instelling, of het dossier tijdig werd ingediend voor de mogelijke aanbieding van de opleiding in het voorgestelde academiejaar, of desgevallend aangeduid is welke bestaande opleiding wordt afgebouwd parallel met de uitbouw van de nieuwe opleiding, of er een positief advies is van de betrokken associatie enz.

De Erkenningscommissie kan dit preliminair onderzoek doen uitvoeren door een beperkte werkgroep in haar schoot, die haar conclusies ter bevestiging voorlegt aan de commissie.

Indien een dossier niet volledig is of niet volgens de voorschriften is ingediend brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft zij aan de instelling de gelegenheid het dossier te vervolledigen binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de decretale bepalingen brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft ze aan de instelling de gelegenheid op deze vaststellingen te antwoorden binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Wanneer binnen de gegeven termijn niet afdoend is geantwoord op opmerkingen inzake essentiële decretale bepalingen, of wanneer gevraagde aanvullingen van het dossier niet of niet op afdoende wijze werden aangeleverd, kan de Erkenningscommissie de aanvraag in dit stadium onontvankelijk verklaren; de voorzitter van de Erkenningscommissie deelt deze beslissing bij aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling; hij deelt de beslissing ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs, en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

In de andere gevallen neemt de Erkenningscommissie het aanvraagdossier in

behandeling, onverminderd de mogelijkheid van een nader onderzoek omtrent het voldoen aan decretale bepalingen, wanneer dat om redenen van zorgvuldigheid is aangewezen.

De Erkenningscommissie deelt het aanvraagdossier mede aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad en aan de Vlaamse Hogescholenraad en verzoekt hen daarover advies te verstrekken binnen een termijn die ze aangeeft.

### **2.3. Onderzoek ten gronde van het aanvraagdossier**

2.3.1. Indien nodig onderzoekt de Erkenningscommissie nader eventuele resterende vragen omtrent wettelijkheidsaspecten van de voorgestelde opleiding.

2.3.2. Onderzoek van de situering van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de voorgestelde opleiding een nieuwe opleiding is in Vlaanderen, dan wel een bestaande opleiding die door de betrokken instelling nieuw wordt aangeboden.

De Erkenningscommissie gaat na hoe de opleiding zich differentieert tegenover bestaande gelijkaardige en/of verwante opleidingen in Vlaanderen en eventueel in andere landen.

De Erkenningscommissie gaat na welke gelijkaardige of verwante opleidingen worden aangeboden in Vlaanderen, welke de regionale spreiding van het aanbod is, welke studentenaantallen deze aantrekken, welke aantallen diploma's afgeleverd worden en volgens welke trend zich deze aantallen ontwikkelen.

2.3.3. Nazicht van de maatschappelijke relevantie van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze is aangetoond dat er voor deze opleiding een voldoende en naar verwachting duurzame behoefte is op de arbeidsmarkt, of dat er een belangrijke maatschappelijke relevantie van de opleiding bestaat ook al is deze niet zichtbaar op de arbeidsmarkt.

De Erkenningscommissie gaat na of er belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen worden aangetoond waarvan de verspreiding of de voortzetting deze opleiding in voldoende mate verantwoorden.

De Erkenningscommissie gaat na of er bijzondere motieven worden aangetoond van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de positionering voor de aantrekking en uitwisseling van studenten op internationaal vlak.

2.3.4. Nazicht van de doelmatigheid van de aanbidding van de opleiding door de betrokken instelling

De Erkenningscommissie gaat na of er op voldoende wijze wordt aangetoond dat er een voldoende belangstelling voor de opleiding kan worden verwacht.

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze wordt aangetoond welk desgevallend het effect kan zijn op de aantallen studenten in gelijkaardige en verwante opleidingen.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze wordt aangetoond dat er specifieke redenen zijn voor een betere regionale spreiding van het onderwijsaanbod.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze bijzondere motiveringen, zoals bv. levensbeschouwelijke aspecten, worden

aangetoond voor het aanbod van deze en gelijkaardige opleidingen.

- 2.3.5. Nazicht van inpassing in profiel van de instelling en van omvang van noodzakelijke personeelsinzet en middeleninzet voor de opleiding.  
De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de opleiding aansluit bij het huidige profiel van opleidingsaanbod en van deskundigheid van de instelling. De Erkenningscommissie gaat na welke de omvang en de kwalificatie is van het personeel dat volgens de gegevens van de aanvraag in totaal zal ingezet worden voor de opleiding en welk deel ervan bijkomend moet worden aangeworven.  
De Erkenningscommissie gaat na welke materiële voorzieningen en welke investeringen volgens de gegevens van de aanvraag bijkomend nodig zijn voor de opleiding.
- 2.3.6. Nazicht van overleg en afstemming binnen de betrokken instelling en de associatie en tussen instellingen en associaties  
De Erkenningscommissie gaat na of er voorafgaand aan de aanvraag overleg en afstemming geweest is binnen de betrokken instelling en associatie, tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, tussen associaties, of op een hoger niveau en welk het resultaat daarvan is.

## **2.4. Bijkomende mogelijkheden voor onderzoek van het dossier**

- 2.4.1. De voorzitter van de Erkenningscommissie kan de betrokken instelling verzoeken binnen een vastgestelde termijn nadere inlichtingen en verduidelijkingen te verschaffen bij een dossier en eventueel de woordvoerder uitnodigen om mondeling toelichting te verstrekken als de commissie van oordeel is dat de voorliggende elementen onvoldoende zijn om een gefundeerd oordeel te kunnen vellen.
- 2.4.2. Als de Erkenningscommissie naar aanleiding van het onderzoek van de macrodoelmatigheid van een voorgestelde opleiding van oordeel is dat een betere afstemming van het opleidingsaanbod moet overwogen worden, kan zij vragen aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en aan de betrokken instellingen en associaties om daarover binnen de door haar vastgestelde termijnen een advies te verstrekken.
- 2.4.3. De Erkenningscommissie maakt bij haar onderzoek tevens gebruik van de gegevens beschikbaar in de Databank Tertiair Onderwijs en van eventuele beschikbare gegevens omtrent vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

## **2.5. Het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid**

In het toetsingsrapport worden na de vermelding van de identificatiegegevens van de opleiding de voornaamste uitkomsten van het onderzoek van de hiervoor vermelde punten 2.3.1 tot 2.3.6. weergegeven.

Tenzij de aanvraag om wettelijke redenen niet kan worden aangenomen besluit de Erkenningscommissie tot een globaal positief oordeel over de macrodoelmatigheid van de opleiding wanneer zij én een positief oordeel geeft over het geheel van punt

2.3.3 omtrent de maatschappelijke relevantie én een positief oordeel over het geheel van punt 2.3.4 omtrent de doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding; het oordeel over het geheel van punt 2.3.3 en het oordeel over het geheel van punt 2.3.4 worden mede afgewogen en onderbouwd door de vaststellingen vervat in de punten 2.3.2, 2.3.5 en 2.3.6.

In het rapport wordt tevens melding gemaakt van de voornaamste elementen van de adviezen van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en van de Vlaamse Hogescholenraad en kan de Erkenningscommissie de argumentatie daarvan betrekken in de motivering van haar beoordeling.

Zowel bij een positief globaal oordeel als bij een negatief globaal oordeel kan de Erkenningscommissie algemene of specifieke aanbevelingen toevoegen omtrent een wenselijke nadere afstemming van het aanbod van gelijkaardige of verwante opleidingen.

## **2.6. Kennisgeving van het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid**

De voorzitter van de Erkenningscommissie deelt binnen de decretale termijn van 60 dagen na de uiterste datum van ontvangst van de aanvraag (1 april) het toetsingsrapport per aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling. Hij deelt het rapport ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

Bekrachtigd door de Erkenningscommissie op 3 oktober 2007.

BIJLAGE 5:

*Overzicht van de behandelde dossiers macrodoelmatigheidstoets bij aanvraag  
nieuwe opleiding*



## Overzicht van de behandelde dossiers aanvragen macrodoelmatigheidstoets

Provinciale Hogeschool Limburg (Associatie Universiteit Hogescholen Limburg):  
**Professioneel gerichte bachelor in de pop- en de rockmuziek** (studiegebied Muziek- en podiumkunsten).

Dit dossier werd al ingediend bij de vorige Erkenningscommissie en kreeg op 9 augustus 2006 een positief oordeel over de macrodoelmatigheid van deze opleiding. Echter, de decretaal vastgelegde termijn voor indienen van het dossier bij de NVAO werd niet gehaald, vandaar dat het dossier opnieuw werd ingediend bij de Erkenningscommissie voor de macrodoelmatigheidstoets.

De samenstelling en inhoud van het nieuwe dossiers verschilde niet fundamenteel van het eerder ingediende dossier.

De Erkenningscommissie volgde de redenering van haar voorganger en bevestigde, op 30 mei 2007, het positieve oordeel betreffende de macrodoelmatigheid van het dossier.

Het dossier werd bij de NVAO ingediend met het oog op het doorlopen van de ‘toets nieuwe opleiding’.

Katholieke Hogeschool Kempen (Associatie Katholieke Universiteit Leuven):  
**Professioneel gerichte bacheloropleiding in de bouw** (studiegebied Industriële wetenschappen en technologie).

Ook dit dossier werd voor de tweede maal ingediend. Bij de eerste indiening kreeg deze aanvraag van de Erkenningscommissie op 22 mei 2006 een negatief oordeel. Dit oordeel werd bij de tweede aanvraag door de Vlaamse Regering bevestigd.

De Erkenningscommissie sprak op 30 mei 2007 opnieuw een negatief oordeel uit n.a.v. het opnieuw indienen van het dossier.

De instelling diende een tweede aanvraag in bij de Vlaamse Regering, die zich op 13 juli positief uitsprak over de macrodoelmatigheid van de aanvraag.

De procedure ‘toets nieuwe opleiding’ bij de NVAO werd gestart.

Hogeschool West-Vlaanderen (Associatie Universiteit Gent):

**Academisch gerichte bacheloropleiding in de industriële wetenschappen: biotech-i** (studiegebied Industriële wetenschappen en technologie);  
**Professioneel gerichte bacheloropleiding in de biotech-i.** (studiegebied Industriële wetenschappen en technologie).

De Erkenningscommissie sprak in beide dossiers op 30 mei 2007 een negatief oordeel uit over de macrodoelmatigheid.

N.a.v. de tweede aanvraag werd in beide gevallen het negatief oordeel op 13 juli door de Vlaamse Regering bevestigd.

Hogeschool Gent (Associatie Universiteit Gent):

**Professioneel gerichte bacheloropleiding in de toegepaste psychologie**

(studiegebied Sociaal-agogisch werk).

Op 30 mei 2007 gaf de Erkenningscommissie een negatief oordeel over deze aanvraag.

Er werd geen tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering ingediend.

Katholieke Hogeschool Limburg (Associatie K.U.Leuven):

**Professioneel gerichte bachelor in HK\_design\_technology\_processing**

(studiegebied Industriële wetenschappen en technologie).

Op 30 mei 2007 gaf de Erkenningscommissie een negatief oordeel over deze aanvraag.

Er werd geen tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering ingediend.

Groep T – Leuven Hogeschool (Associatie K.U.Leuven):

**Master na master (of science) in Integral Engineering**

(studiegebied Industriële wetenschappen en technologie)

Op 30 mei 2007 gaf de Erkenningscommissie een negatief oordeel over deze aanvraag.

Er werd geen tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering ingediend.

BIJLAGE 6:

*Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004  
tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van  
visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de  
Vlaamse Hogescholenraad*

**Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs tot vaststelling van criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad.**

**Algemene toelichting**

1. Art. 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, hierna aangeduid als het structuurdecreet, regelt de externe beoordelingen van de opleidingen van de universiteiten en hogescholen en van andere ambtshalve geregistreerde instellingen. Krachtens deze bepalingen coördineren de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad de externe beoordelingen van opleidingen, hierna aangeduid als de visitaties.

Art. 93, § 3 bis geeft in dit verband aan de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs de volgende opdracht:

*“De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(a)n(en) wordt vastgelegd. De Erkenningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende bekendgemaakte criteria aan dat de leden van de visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkenningscommissie besluit de samenstelling niet te bekrachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.”*

In de Memorie van toelichting bij het aanvullingsdecreet dat deze opdracht toevoegde aan het takenpakket van de Erkenningscommissie en in een toelichting bij een amendement daarbij vinden we de volgende verduidelijkingen:

*“De beslissing van het Accreditatieorgaan stoelt in belangrijke mate op het rapport van de externe beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs. Daarom is de onafhankelijkheid van de commissie die de kwaliteit van het onderwijs beoordeelt, cruciaal.*

*In het huidig stelsel zijn het de VLIR en de VLHORA die deze commissies samenstellen. In de regel omvatten de commissies deskundigen die niet behoren tot de opleidingen.*

*Om de verwachtingen van de samenleving met betrekking tot de onafhankelijkheid en de transparantie van het accreditatiemechanisme te versterken bepaalt het decreet dat de Erkenningscommissie de samenstelling van de visitatiecommissies moet bekrachtigen. De Erkenningscommissie laat zich daarbij leiden door objectieve vooraf opgestelde criteria die voldoende kenbaar zijn gemaakt. De commissie dient zich daarbij te laten leiden door de rechtspraak en de rechtsleer m.b.t. de onafhankelijkheidseis, in combinatie met de*

*nauw samenhangende structurele en objectieve onpartijdigheidseis.”*

2. De decreetgever wilde met deze opdracht aan de Erkenningscommissie voorzien in een bijkomende waarborg voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies die worden samengesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad, die, hoewel het koepelorganisaties zijn van universiteiten, respectievelijk hogescholen, optreden als coördinator van de visitaties.  
De decreetgever heeft de rol van de Erkenningscommissie beperkt tot het beoordelen van de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies. Zij hoeft zich dus niet in te laten met de beoordeling van de vereiste deskundigheid of van het noodzakelijke gezag in hoofde van afzonderlijke commissieleden en van de commissie als geheel.  
De Erkenningscommissie moet vooraf de criteria vaststellen en bekendmaken die ze zal hanteren voor de beoordeling van de onafhankelijkheid. Dat houdt niet in dat ze in detail de procedure moet bepalen voor de wijze waarop de samenstelling van de visitatiecommissies wordt vastgesteld; wel kan ze voor deze procedure bepaalde beginselen vaststellen die essentiële criteria zijn voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies en daarnaast moet ze criteria van onverenigbaarheden vaststellen, die moeten gerespecteerd worden. Binnen dergelijke raambepalingen dienen de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad zelf hun procedures te bepalen in het visitatieprotocol.  
  
Voor het tot stand komen van onderhavig besluit heeft de Erkenningscommissie overleg gepleegd met deze organisaties en heeft ze in de mate van het mogelijke rekening gehouden met hun opmerkingen. Tevens is overleg gepleegd met vertegenwoordigers van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie ten einde er zorg voor te dragen dat er geen tegenstrijdigheden zijn tussen de criteria vastgesteld door de Erkenningscommissie en de algemene of specifieke eisen inzake onafhankelijkheid die zullen gesteld worden bij het nazicht van visitatierapporten in het raam van accreditaties.
3. De Erkenningscommissie beseft terdege dat zij bij het bepalen van criteria als garanties voor de onafhankelijkheid, inzonderheid voor het vaststellen van onverenigbaarheden van functies in onderwijs en onderzoek met het lidmaatschap van de visitatiecommissies, enige omzichtigheid moet hanteren. Het moet mogelijk blijven effectief commissies samen te stellen in de beperkte ruimte die Vlaanderen is, ook al kan men ook beroep doen op buitenlandse deskundigen, inzonderheid uit Nederland en Franstalig België. De kennis van het Nederlands is immers vereist voor visitaties van Nederlandstalige opleidingen. Bovendien is een voldoende vertrouwdheid met het Vlaams hoger onderwijs in hoofde van een aantal leden vereist.  
Anderzijds zullen de waarborgen van onafhankelijkheid van steeds groter belang zijn in de toenemende internationalisering van het evaluatiegebeuren en is voldoende gestrengheid inzake deze waarborgen vereist om op internationaal niveau geloofwaardig te blijven.
4. De Erkenningscommissie meent dat de waarborgen voor onafhankelijkheid in vier types van criteria kunnen worden uitgedrukt.
  - a. Algemene waarborg van onafhankelijkheid binnen de koepelorganisaties VLIR en VLHORA  
Een eerste eis voor onafhankelijkheid is dat de visitatiecommissies afgeschermd zijn tegen mogelijke beïnvloeding van buitenaf, b.v. in het raam van een

hiërarchische verhouding.

De VLIR en de VLHORA zijn koepelorganisaties van de universiteiten en de hogescholen, die als dusdanig ook belangenvertegenwoordigers daarvan zijn; hun bestuursorganen zijn quasi-exclusief samengesteld uit bestuurders van deze instellingen. Er moet gegarandeerd worden dat zij niet kunnen ingrijpen in het verloop van het beoordelingsproces.

Daartoe moet uit het visitatieprotocol duidelijk blijken dat noch door een bestuursorgaan van VLIR of VLHORA of door afzonderlijke leden daarvan, noch door een bij de visitatie betrokken instelling inhoudelijk kan worden ingegrepen in het eigenlijke beoordelingsproces van de visitatie.

Dit belet vanzelfsprekend niet dat de VLIR en de VLHORA kunnen optreden als een visitatie niet tijdig wordt uitgevoerd of als er ernstige tekortkomingen worden vastgesteld in hoofde van leden van de visitatiecommissie of van de voorzitter ervan. Het belet ook niet dat de opleidingen en de instellingen hun opmerkingen bij een concept van opleidingsrapport van de visitatiecommissie kunnen meedelen, zoals dit in de gebruikelijke procedure is voorzien.

b. Procedurele waarborgen voor de samenstelling van de commissies

Essentieel in de procedure voor de samenstelling van een onafhankelijke visitatiecommissie is dat het mogelijk wordt gemaakt om op een zo breed mogelijke basis te zoeken naar een deskundige voorzitter en dito leden; daartoe kunnen vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen mogelijke kandidaten voorstellen, doch steeds moet de mogelijkheid bestaan dat andere kandidaten worden voorgesteld. De vertegenwoordigers van opleidingen kunnen geconsulteerd worden over de keuze van de voorzitter en de leden, maar één vertegenwoordiger van een opleiding kan in geen geval een veto uitspreken over een eventueel toekomstig lid; men kan dus in de procedure geen vereiste stellen dat een consensus tussen vertegenwoordigers van te visiteren opleidingen nodig zou zijn voor een voorstel.

Voor wat het student-lid van de commissie betreft wordt aangenomen dat kandidaten kunnen worden voorgesteld door koepelverenigingen van studenten, doch de mogelijkheid moet bestaan dat omwille van de vereiste onafhankelijkheid van deze voorstellen wordt afgeweken als dit behoorlijk wordt gemotiveerd.

Voor deze procedurele criteria houdt de Erkenningscommissie zich aan minimale regels: het komt haar niet toe te bepalen hoe de VLIR en/of de VLHORA zich organiseren en de detailprocedure te bepalen voor de samenstelling van kandidatenlijsten, het formuleren van voordrachten aan het beslissingsorgaan enz.

c. Onverenigbaarheden en desgevallend modaliteiten om daarvan af te wijken

Essentieel is dat er gezorgd wordt voor een objectieve structurele onafhankelijkheid in hoofde van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie.

Dit kan worden gegarandeerd door een aantal onverenigbaarheden vast te leggen als algemene regel. Deze onverenigbaarheden moeten vermijden dat situaties ontstaan die een redelijk vermoeden wekken dat de onpartijdigheid in het gedrang komt.

De Erkenningscommissie wil hierin bewust de onverenigbaarheden als algemene regel beperken tot de essentiële punten, mede om te vermijden dat het onmogelijk zou worden in bepaalde gevallen geschikte leden in Vlaanderen te vinden.

Er worden vier onverenigbaarheden vermeld:

- 1° betrokkenheid bij de opleiding als personeelslid;
- 2° betrokkenheid bij de opleiding als regelmatig deelnemer aan de organisatie of evaluatie van opleidingsonderdelen, b.v. als regelmatig optredend gastdocent of als lid van een examenjury of een jury van eindwerken die het geheel van de eindwerken beoordeelt; het loutere mede begeleiden van stages of van eindwerken geldt daarbij niet als regelmatige betrokkenheid;
- 3° lidmaatschap van een centraal bestuursorgaan (algemene vergadering, raad van bestuur, dagelijks bestuur) van de instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe die instelling behoort
- 4° nauwe bloedverwantschap met iemand die bij de opleiding betrokken is, of gehuwd zijn of samenwonen daarmee.

Omwille van de bezorgdheid dat het mogelijk moet blijven effectief visitatiecommissies samen te stellen, b.v. voor visitaties van opleidingen die aan vele instellingen worden aangeboden, wordt er voorzien dat er in specifieke gevallen en meer bepaald om een degelijke commissie te kunnen samenstellen, kan afgeweken worden van deze regels, waartoe dan moet bepaald worden hoe de onafhankelijkheid van de commissie en de onpartijdigheid van haar oordeel kan gegarandeerd worden zoals b.v. het niet deelnemen aan bepaalde onderdelen van de visitatie of het zich onthouden van beoordeling van bepaalde opleidingen.

- d. Engagement tot onafhankelijk optreden van de commissieleden  
 Het is aangewezen dat de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie een engagement ondertekenen dat zij in volle onafhankelijkheid hun oordeel zullen uitbrengen; in voorkomend geval voegen ze bij dit engagement tevens een verklaring die aangeeft welke bindingen ze hebben met de betrokken opleidingen of de instellingen die de opleiding aanbieden, ook andere dan de vermelde onverenigbaarheden. Het is vereist dat de visitatiecommissie bij de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte gebracht wordt van de eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden die werden aangenomen bij de samenstelling van de visitatiecommissie en van eventuele andere bindingen die commissieleden zouden hebben met de betrokken opleidingen en instellingen, derwijze dat de visitatiecommissie precies door deze transparantie zorg kan dragen om haar onafhankelijkheid te bewaren.
5. De Erkenningscommissie wil het mogelijk maken dat VLIR en VLHORA het door hen op te stellen visitatieprotocol en eventuele toekomstige wijzigingen daarvan voorafgaand door de Erkenningscommissie laten toetsen aan de procedurele criteria die bij dit besluit worden gesteld, waardoor tijdverlies of vertraging vermeden wordt bij het voorleggen van de dossiers van samenstelling van de visitatiecommissies.

## Besluit

Art. 1. De hiernavolgende criteria worden door de Erkenningscommissie in acht genomen voor de beslissingen tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad voor de visitaties van de opleidingen van de hogescholen, universiteiten en de andere ambtshalve geregistreerde instellingen overeenkomstig artikel 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Art.2. Het visitatieprotocol vastgesteld door de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, dat de regels en procedures bepaalt voor de visitaties, moet garanderen dat noch een bij een visitatie betrokken instelling, noch enig bestuursorgaan van de Vlaamse Hogescholenraad of de Vlaamse Interuniversitaire Raad of afzonderlijke leden daarvan, op enigerlei wijze inhoudelijk kunnen ingrijpen in het proces van beoordeling van de te visiteren opleidingen, onverminderd de mogelijkheid voor de opleidingen en de instellingen om opmerkingen te maken bij het concept van opleidingsrapport dat hen in de loop van de visitatieprocedure wordt toegestuurd.

Art. 3. Het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 moet de volgende regels voor de samenstelling van de visitatiecommissies inhouden:

- voor de samenstelling van een lijst van mogelijke kandidaten voor het voorzitterschap en het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie kunnen door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen voorstellen worden gedaan, doch steeds dient de mogelijkheid te bestaan dat op grond van een bredere consultatie andere kandidaten worden toegevoegd aan de lijst dan deze voorgesteld door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het voorzitterschap of het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie aan het voor de samenstelling bevoegde beslissingsorgaan van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen worden geraadpleegd, zonder dat evenwel een consensus van deze vertegenwoordigers kan vereist worden om een kandidaat te kunnen voordragen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het lidmaatschap als student van een visitatiecommissie kunnen voorstellen worden gevraagd aan de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende subsidiëring van de studenten- en leerlingenkoepelverenigingen en kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen daarover worden geraadpleegd; indien na deze consultatie omwille van de vereiste onafhankelijkheid besloten wordt tot de voordracht van een andere kandidaat dan de kandidaten voorgesteld door de hiervoren bedoelde koepelvereniging wordt zulks uitdrukkelijk gemotiveerd in de voordracht.

De term kandidaten in het eerste lid omvat zowel kandidaten voor het effectieve lidmaatschap als kandidaten plaatsvervangers.

Art. 4, § 1. Als voorzitter of als lid van de visitatiecommissie kunnen niet worden aangesteld personen die in een van de volgende hoedanigheden verbonden zijn met een te visiteren



opleiding of met een instelling die de opleiding aanbiedt:

- 1° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien als personeelslid betrokken zijn of waren bij de te visiteren opleiding;
- 2° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, zonder personeelslid te zijn van de instelling die de te visiteren opleiding aanbiedt, op regelmatige wijze betrokken zijn of waren bij het organiseren of evalueren van opleidingsonderdelen van de opleiding;
- 3° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, lid waren van een centraal bestuursorgaan van een instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe deze instelling behoort;
- 4° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie gehuwd zijn dan wel samenwonen met een persoon, die verkeert of verkeerde in één van de hoedanigheden vermeld onder 1° en 2° hiervoren alsmede bloedverwanten tot in de tweede graad van de personen vermeld onder 1° en 2° hiervoren.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder personeelslid van een instelling verstaan:

- personen die tewerkgesteld zijn in de instelling op grond van een benoeming, aanstelling of arbeidscontract;
- andere wetenschappelijke medewerkers en bursalen, werkzaam binnen de instelling, ongeacht de aard van de tewerkstelling of de herkomst van de bezoldiging.

§2. Behalve voor de voorzitter van de visitatiecommissie kan in uitzonderlijke gevallen worden afgeweken van de in § 1 vermelde onverenigbaarheden wanneer zulks verantwoord wordt geacht omwille van de moeilijkheden om anderszins een visitatiecommissie samen te stellen, die op voldoende wijze beantwoordt aan de vereisten van deskundigheid, onafhankelijkheid en gezag; in zodanig geval wordt de grond van de afwijking gemotiveerd in de voordracht en in de beslissing tot aanstelling en wordt tevens aangeduid welke beperkingen desgevallend worden gesteld aan de deelname van het betrokken lid aan de werkzaamheden van de commissie.

Art. 5, § 1. Vooraleer het voorstel tot samenstelling van de visitatiecommissie ter bekrachtiging wordt voorgelegd aan de Erkenningscommissie wordt aan de kandidaten gevraagd of ze bereid zijn tot deelname aan de visitatiecommissie en wordt hen gevraagd een onafhankelijkheidsverklaring te ondertekenen waarbij zij er zich toe verplichten tijdens de beoordeling onafhankelijk te zullen optreden en geen beïnvloeding bij hun oordeelsvorming toe te staan. Hen wordt tevens gevraagd op hetzelfde document desgevallend mededeling te doen van andere mogelijke bindingen met de te visiteren opleidingen en/of met de instellingen die deze opleidingen aanbieden, dan de in art. 4 bedoelde onverenigbaarheden.

§ 2. In het in art. 2 bedoelde visitatieprotocol moet worden bepaald dat gedurende de eerste vergadering van de visitatiecommissie door de voorzitter mededeling wordt gedaan van eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden bepaald in art. 4, § 1 en van de door leden van de visitatiecommissie eventueel meegedeelde bindingen zoals vermeld in art.5, § 1.

Art. 6. §1 De Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 of een voorstel tot wijziging ervan voorleggen aan de Erkenningscommissie voor nazicht van de overeenstemming van de desbetreffende onderdelen met de in dit besluit bepaalde criteria. De Erkenningscommissie geeft haar oordeel

ten laatste binnen 30 dagen na de ontvangst van de tekst van het protocol of van een voorstel tot wijziging ervan weer in een gemotiveerde beslissing, die onmiddellijk wordt meegedeeld.

§ 2. De Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie binnen de 30 dagen na de ontvangst van de aanvraag vanwege de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

§ 3. In het geval dat een door de Erkenningscommissie bekrachtigde samenstelling van een visitatiecommissie moet worden gewijzigd wegens de niet-beschikbaarheid van de voorzitter of van leden daarvan, wordt het voorstel van wijziging van de samenstelling voorgelegd aan de Erkenningscommissie. De Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen in zodanig geval verzoeken om een spoedprocedure, waarbij de Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging binnen de 14 dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Art. 7. Het aan de Erkenningscommissie meegedeelde dossier voor de bekrachtiging omvat de volgende stukken:

- het protocol geldend voor de betrokken visitatie;
- de curricula vitae van de voorzitter en van de effectieve en plaatsvervangende leden van de visitatiecommissie;
- het verslag van de raadpleging van de vertegenwoordigers van de opleidingen omtrent de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden;
- de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden met inbegrip van de motiveringen;
- de beslissing van de Raad van Bestuur van de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad;
- de onafhankelijkheidsverklaringen van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissies met inbegrip van de eventuele mededelingen van mogelijke bindingen.

Art. 8. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 november 2004 en zal gelden voor de beslissingen tot samenstelling van visitatiecommissies getroffen vanaf 31 december 2004.

BIJLAGE 7:

*Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling  
visitatiecommissies*

**Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging  
samenstelling visitatiecommissies**

**Op voorstel van de VLIR:**

<b><u>Datum bekrachtiging</u></b>	<b><u>Visitatiecommissie</u></b>	<b><u>Bijkomende opmerking</u></b>
5 februari 2007	Master in het toerisme	
14 maart 2007	<p>Onderscheiden academische opleidingen in de politieke wetenschappen:            Het betreft bachelor- en masteropleidingen binnen het studiegebied Politieke en sociale wetenschappen: <u>K.U.Leuven</u>.: Bachelor in de politieke en sociale wetenschappen, Master in de politieke wetenschappen, Master in het overheidsmanagement en beleid, Master of European Politics and Policies, Master of Conflict and Sustainable Peace Studies; <u>UGent</u>: Bachelor in de politieke wetenschappen, Master in de Politieke wetenschappen, Master in de EU-studies, Master of Conflict and Development; <u>UA</u>: bachelor in de politieke wetenschappen, Master in de internationale politiek, Master in de politieke communicatie, Master in de internationale betrekkingen en diplomatie, Master of Development Evaluation and Management (IOB), Master of Globalisation and Economic Development (IOB), Master of Governance and Development (IOB); <u>VUB</u>: Bachelor in de politieke wetenschappen, Master in de politieke wetenschappen, Master in het overheidsmanagement.</p>	<p>De Erkenningscommissie bekrachtigde het initiële voorstel van samenstelling d.d. 14 februari 2007 niet.            De Erkenningscommissie bekrachtigde het nieuwe voorstel van samenstelling d.d. 14 maart 2007.</p>
14 maart 2007	<p>Onderscheiden academische opleidingen in de sociologie:            Master of Quantitative Analysis in Social Sciences (K.U.Brussel</p>	<p>De Erkenningscommissie bekrachtigde het initiële voorstel van samenstelling d.d. 8 februari 2007 niet.</p>

	<p>i.s.m. K.U.Leuven),  Master in de sociologie (K.U.Leuven), Master of Social Policy Analysis (K.U.Leuven),  Bachelor in de sociologie (UGent),  Master in de sociologie (UGent),  Bachelor in de sociologie (UA),  Master in de sociologie (Universiteit Antwerpen),  Bachelor in de sociaal-economische wetenschappen (Universiteit Antwerpen),  Master in de sociaal-economische wetenschappen (Universiteit Antwerpen),  Bachelor in de sociologie (Vrije Universiteit Brussel),  Master in de sociologie (Vrije Universiteit Brussel).</p>	<p>De Erkenningscommissie bekrachtigde het nieuwe voorstel van samenstelling d.d. 14 maart 2007.</p>
14 maart 2007	<p>Verscheidene masteropleidingen aan het ITG:  Master in Public Health, Master in Tropical Animal Health en Master in Disease Control.</p>	
28 juni 2007	<p>Verscheidene bachelor- en masteropleidingen in de taal- en regiostudies: slavistiek en Oost-Europakunde aan de K.U.Leuven; bachelor- en masteropleidingen in de Oost-Europese talen en culturen aan de UGent.</p>	
28 juni 2007	<p>Verscheidene bachelor- en masteropleidingen in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde aan de K.U.Leuven, de UGent en de VUB (master) en de bacheloropleiding in de ingenieurswetenschappen aan de V.U.Brussel.</p>	
28 juni 2007	<p>Verscheidene opleidingen in de statistiek – Financial and Actuarial Engineering:  Masteropleiding in de statistiek en Master of Statistics en master na masteropleiding Financial and Actuarial Engineering –</p>	

	K.U.Leuven; Master of Statistics – tUL; GAS en GGS in de actuariële wetenschappen – V.U.Brussel.	
--	--	--

**Op voorstel van de VLHORA**

<b><u>Datum bekrachtiging</u></b>	<b><u>Visitatiecommissie</u></b>	<b><u>Bijkomende opmerking</u></b>
22 februari 2007	Professionele bacheloropleiding in de biomedische laboratoriumtechnologie	
22 februari 2007	Professionele bacheloropleiding in de voedings- en dieetkunde	
30 maart 2007	Professionele bacheloropleiding in de chemie	Wijziging in de samenstelling van een reeds vroeger goedgekeurde visitatiecommissie
30 maart 2007	Professionele bacheloropleiding in de logopedie en de audiologie	Wijziging in de samenstelling
30 maart 2007	Professionele bacheloropleiding in de bouw en in het vastgoed	Wijziging in de samenstelling
30 maart 2007	Professionele bacheloropleiding in het onderwijs: kleuteronderwijs	Wijziging in de samenstelling
30 maart 2007	Professionele bacheloropleiding in het onderwijs: lager onderwijs	Wijziging in de samenstelling
20 april 2007	Professionele bacheloropleiding in het onderwijs: secundair onderwijs	Wijziging in de samenstelling
20 april 2007	Professionele bacheloropleiding in de milieuzorg	Wijziging in de samenstelling
30 augustus 2007	Verschillende opleidingen uit het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie (IWT I): - academisch gerichte bachelor in de industriële wetenschappen: elektromechanica, - Master in de industriële wetenschappen: elektromechanica, - Master in de industriële	

	wetenschappen: elektrotechniek, - academisch gerichte bachelor of Industrial Sciences: Electromechanical Engineering, - Master of Industrial Sciences: Electromechanical Engineering.	
3 oktober 2007	Verskillende opleidingen uit het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie (IWT II): - academisch gerichte bachelor in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT - master in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT - academisch gerichte bachelor Industrial Sciences: Electronic Engineering, - Master of Industrial Sciences: Electronic Engineering - master-na-master E-media	
22 oktober 2007	Professionele bacheloropleiding in de biomedische laboratoriumtechnologie	Wijziging in de samenstelling
22 oktober 2007	Professionele bacheloropleiding in de voedings- en dieetkunde	Wijziging in de samenstelling

BIJLAGE 8:

*Sjabloon ‘Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit’*



## Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit

(Structuurdecreet hoger onderwijs d.d. 04 april 2003, zoals gewijzigd, art. 58 en 60bis, §4 en BVR van 11 juni 2004 betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs)

### **Modaliteiten van indiening**

De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur.

De aanvraag wordt per drager of aangetekend per post gestuurd naar de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming en per mailbericht aan het Departement Onderwijs en Vorming  
Postadres:

De heer Frank VANDENBROUCKE  
Vice-minister-president van de Vlaamse Regering  
Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming  
Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

Mailadres:

noel.vercruysse@ond.vlaanderen.be

Een kopie van deze aanvraag wordt per post en per mailbericht gericht aan de voorzitter van de Erkeningscommissie,

Postadres:

De heer Jaap van Marle  
Voorzitter van de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs  
Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15 7A5  
1210 BRUSSEL

Mailadres:

beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

### **Inhoud van het dossier**

<b>1. Algemene gegevens</b>	
a. Naam van de instelling	
b. Naam en functie contactpersoon voor deze aanvraag	
c. Tel. nr. contactpersoon	
d. E-mailadres contactpersoon	

<b>2. Beschrijving van de opleiding</b>	
a. Naam van de opleiding	
b. Graad en kwalificatie	
c. Niveau en oriëntatie	
d. Studieomvang in studiepunten (ECTS)	
e. Afstudeerrichtingen	
f. Onderwijstaal	
g. Studiegebied	
h. Titel	
i. Duur van de gevraagde tijdelijke erkenning	
j. Datum en serienummer accreditatierapport	

### **3) Verbeteringsplan**

Geef aan vanuit welke globale visie het verbeteringsplan is ontstaan.

Geef per **facet**:

- a) het oordeel met beknopte commentaar van de visitatiecommissie en de NVAO;
- b) de acties die de instelling zal ondernemen om een negatieve beoordeling om te buigen en om de aanbevelingen van de visitatiecommissie en de NVAO in praktijk te brengen;
- c) het tijdpad van deze acties;
- d) duidelijke indicatoren om de verbeteringen te toetsen.

Betrek hier eveneens deze facetten bij die door de visitatiecommissie positief werden geacht, voor zover zij mogelijke wijzigingen hebben ondergaan als gevolg van het voorgestelde verbeteringsplan of een duidelijke invloed hebben op de negatief-beoordeelde facetten.

#### **1. Doelstellingen opleiding: facetten**

- a) niveau en oriëntatie van de opleiding
- b) domeinspecifieke eisen

#### **2. Programma: facetten**

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) relatie doelstellingen en inhoud programma
- c) samenhang programma
- d) studielast
- e) toelatingsvoorwaarden
- f) studie-omvang
- g) afstemming tussen vormgeving en inhoud
- h) beoordeling en toetsing
- i) indien van toepassing: masterproef

### **3. Inzet van personeel: facetten**

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) kwantiteit personeel
- c) kwaliteit personeel

### **4. Voorzieningen: facetten**

- a) materiële voorzieningen
- b) studiebegeleiding

### **5. Interne kwaliteitszorg: facetten**

- a) evaluatie resultaten
- b) maatregelen tot verbetering
- c) betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

### **6. Resultaten: facetten**

- a) gerealiseerd niveau
- b) onderwijsrendement

In bijlage de relevante bepalingen uit het structuurdecreet en het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 betreffende tijdelijke erkenning

## **Decreet van 4 april 2003 tot herstructurering van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen**

### SECTIE 2. - Generieke kwaliteitswaarborgen

#### Art. 58.

§ 1. De accreditatie van een opleiding is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen om de in § 2 bedoelde doelstellingen te bereiken.

De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen :

1° de onderwijsinhoud, dit omvat in ieder geval de aard en het niveau van het onderwijs, voldoende samenhang in het opleidingsprogramma, de studielast en een duidelijke relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma;

2° het onderwijsproces, dit omvat in ieder geval een voldoende afstemming tussen de vormgeving van het onderwijs en de inhoud, voldoende studiebegeleiding en inzichtelijke beoordeling en toetsing van het onderwijs;

3° de uitkomst van het onderwijs, dit omvat in ieder geval voldoende maatschappelijke relevantie van de bereikte eindkwalificaties van afgestudeerden van de opleiding en voldoende rendement van de opleiding;

4° de materiële voorzieningen, de kwaliteit van het personeel, de organisatie en de interne kwaliteitszorg;

5° de methoden die bij de zelfbeoordeling worden gehanteerd; deze hebben in ieder geval betrekking op demogelijkheid de opleiding te vergelijken met andere opleidingen en op een internationaal beoordelingskader.

§ 2. De aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen garandeert dat de instellingen een onderwijs aanbieden dat de studenten bij de voltooiing van de opleiding brengt tot :

1° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het hoger professioneel onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van de algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;

c) het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar;

2° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het academisch onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die de oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

c) het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden;

3° in de opleidingen leidend tot de graad van master :

a) het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, Het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;

c) een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in een of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;

d) hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke

beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

### SECTIE 3. - Onderzoek

#### Art. 59.

§ 1. De accreditatie wordt verleend wanneer het Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn.

§ 2. Het Accreditatieorgaan legt de bevindingen van de in § 1 bedoelde toetsing vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit. Het Accreditatieorgaan kan in het accreditatierapport overige opmerkingen opnemen over de bijzondere kwaliteitskenmerken van de opleiding.

Het Accreditatieorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accreditatieorgaan bepaalt in het in artikel 9quinquies bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Deze procedurele regelen kunnen nimmer leiden tot een overschrijding van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn.

#### Art. 59bis.

Indien het Accreditatieorgaan oordeelt dat de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd of geformuleerd om in redelijkheid te kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt volgende procedure doorlopen :

1° de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie worden door het Accreditatieorgaan gehoord. Van dit horen wordt een proces-verbaal gemaakt, dat wordt toegevoegd aan het accreditatiedossier;

2° indien het proces-verbaal samen met de gepubliceerde externe beoordeling geen voldoende elementen bevat om in redelijkheid te besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt het betrokken instellingsbestuur daarvan in kennis gesteld. Het Accreditatieorgaan geeft daarbij uitdrukkelijk aan :

a) door welke gebreken de externe beoordeling is aangetast;

b) binnen welke termijn een nieuwe dan wel aanvullende externe beoordeling moet worden afgeleverd.

#### Art. 59ter.

Indien de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling negatief is enkel en alleen op grond van het feit dat bij bepaalde afstudeerrichtingen) en/of vestiging(en) waar de opleiding aangeboden wordt, onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, kan het instellingsbestuur deze afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) uitdrukkelijk uit de accreditatieaanvraag uitsluiten.

Indien het Accreditatieorgaan de accreditatie van de betrokken opleiding verleent :

1° wordt in het accreditatiebesluit melding gemaakt van de uitsluiting van de betrokken afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en);

2° verliest het instellingsbestuur, totdat een nieuw en positief accreditatiebesluit wordt verkregen, de bevoegdheid om :

- a) de uitgesloten afstudeerrichting(en) aan te bieden, en/of
- b) de betrokken opleiding in de uitgesloten vestiging(en) aan te bieden.

#### SECTIE 4. - Accreditatierapport en accreditatiebesluit

Art. 60.

§ 1. Het Accreditatieorgaan neemt een besluit binnen een termijn van 4 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag om accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag om accreditatie is in de termijn begrepen.

Indien het Accreditatieorgaan binnen de in het eerste lid bedoelde termijn geen besluit heeft getroffen wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

[[De termijn van vier maanden vermeld in het eerste lid, wordt verlengd tot zes maanden als de opmerkingen en de bezwaren van het instellingsbestuur van die aard zijn dat het accreditatieorgaan tot een bijkomend advies van deskundigen wordt genoopt.]]<sup>3</sup>

§ 2. Het Accreditatiebesluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

De accreditatie vervalt op het einde van het achtste academiejaar volgend op de dag van inwerkingtreding van het accreditatiebesluit.

#### SECTIE 5. - Traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit

##### SUBSECTIE 1. - Tijdelijke erkenning op aanvraag

Art. 60bis.

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de vorige accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering neemt het in § 2 bedoelde besluit op grond van een vergelijking van de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten. Zij oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.



## **Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs**

goedkeuringsdatum : 11 JUNI 2004

publicatiedatum : B.S.25/10/2004

De Vlaamse Regering,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20;

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 60bis en 60quinquies, § 2, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 16 maart 2004;

Gelet op het advies nr. 37.126/1 van de Raad van State, gegeven op 27 mei 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

### HOOFDSTUK 1. - Definities

#### Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° Accreditatieorgaan : de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, die bij internationaal verdrag is aangewezen om de accreditaties te verlenen en de toets nieuwe opleiding uit te voeren;

2° Administratie : de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

3° decreet : het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

4° Erkenningscommissie : de in artikel 9 van het decreet bedoelde commissie;

5° minister : de Vlaamse minister, bevoegd voor het Hoger Onderwijs;

6° negatief accreditatiebesluit : een beslissing waarbij aan een opleiding de accreditatie wordt onthouden;

7° verbeteringsplan : het gedetailleerd verbeteringsplan dat overeenkomstig artikel 60bis, § 1, van het decreet gevoegd wordt bij een aanvraag tot tijdelijke erkenning.

## HOOFDSTUK 2. - De tijdelijke erkenning op aanvraag

### Afdeling 1. - De aanvraag

#### Art. 2.

Het instellingsbestuur dient een in artikel 60bis, § 1 van het decreet bedoelde aanvraag tot tijdelijke erkenning in bij aangetekende brief ten kantore van de minister.

#### Art. 3.

Het verbeteringsplan omvat volgende elementen :

- 1° de uitgangspunten na het negatieve accreditatiebesluit;
- 2° de doelstellingen en prioriteiten, vastgelegd in aansluiting bij de uitgangspunten;
- 3° de strategieën, middelen en verantwoordelijke instanties om de doelstellingen en prioriteiten te verwezenlijken;
- 4° de uiterste datum van afwerking van de strategieën, desgevallend vervat in een stappenplan;
- 5° de indicatoren aan de hand waarvan de afwerking van de strategieën kan worden getoetst.

#### Art. 4.

Het verbeteringsplan geeft op gemotiveerde wijze de gevraagde duur van de tijdelijke erkenning aan.

#### Art. 5.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de in artikel 3 en 4 bedoelde regelen of onvoldoende concreet is, wordt het instellingsbestuur de mogelijkheid geboden om het verzuim te herstellen, zonder dat daarbij de termijn van dertig kalenderdagen, bedoeld in artikel 60bis, § 1, van het decreet, overschreden kan worden.

### Afdeling 2. - De behandeling

#### Art. 6.

De minister legt de aanvraag onverwijld voor advies aan de Erkenningscommissie voor en geeft daarbij de termijn aan binnen dewelke het advies moet worden uitgebracht.

Het advies betreft de aangelegenheden die overeenkomstig artikel 60bis, § 4, eerste lid van het decreet door de Vlaamse Regering moeten worden onderzocht.

Art. 7.

Het advies van de Erkenningscommissie wordt onverwijld door de minister aan het instellingsbestuur bezorgd.

Het instellingsbestuur wordt daarbij in kennis gesteld van de mogelijkheid om binnen een door de minister gestelde termijn van ten minste tien kalenderdagen een schriftelijke argumentatie in te dienen. Deze schriftelijke argumentatie wordt door de minister onverwijld aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Art. 8.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering houdt rekening met de elementen vervat in de aanvraag, het advies van de Erkenningscommissie en, in voorkomend geval, de in artikel 7, tweede lid bedoelde schriftelijke argumentatie.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering wordt bij aangetekend schrijven aan het instellingsbestuur betekend.

### HOOFDSTUK 3. - Informatieplicht

Art. 9.

De Administratie stelt het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van de toekenning van een tijdelijke erkenning op aanvraag.

Het instellingsbestuur stelt de Administratie en het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van het verkrijgen van een tijdelijke erkenning van rechtswege ten gevolge van :

1° het instellen van een in artikel 60quater van het decreet bedoelde beroep bij de Vlaamse Regering;

2° het instellen van enig jurisdictioneel beroep tegen een negatief accreditatiebesluit en/of de beslissing van de Vlaamse regering om een aangevochten negatief accreditatiebesluit niet te vernietigen.

### HOOFDSTUK 4. - Slotbepalingen

Art. 10.

De bepalingen van dit besluit treden in werking op de dag bepaald voor de inwerkingtreding van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap van België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag, op 3 september 2003.

Art. 11.

De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.

BIJLAGE 9:

*Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit*

## **Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit**

### **Bachelor en Master in de taal- en regiostudies: arabistiek en islamkunde - K.U.Leuven**

De K.U.Leuven vroeg d.d. 8 mei 2007 een tijdelijke erkenning aan bij de Vlaamse Regering voor hogervermelde opleiding.

Op 6 juni 2007 formuleerde de Erkenningscommissie een positief advies t.b.v. de Vlaamse Regering over het verlenen van een tijdelijke erkenning voor de bachelor- en de masteropleiding in de taal en regiostudies: arabistiek en islamkunde, telkens voor de periode van drie jaren.

Op 19 juli 2007 besliste de Vlaamse Regering dat de K.U.Leuven een tijdelijke erkenning van drie jaar krijgt voor het aanbieden van de Bachelor en de Master in de taal- en regiostudies: arabistiek en islamkunde.

### **Master in de protestantse godgeleerdheid - Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel**

De aanvraag tot tijdelijke erkenning van deze opleiding werd op 24 mei 2007 gericht aan de Vlaamse Regering.

De Erkenningscommissie gaf op 18 juni 2007 een negatief advies over het verlenen van een tijdelijke erkenning.

Op basis van elementen uit de reactie van de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid op het advies van de Erkenningscommissie keurde de Vlaamse Regering op 7 september 2007 het besluit goed tot tijdelijke erkenning voor de periode van drie jaar voor het aanbieden door de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid van de masteropleiding in de protestantse godgeleerdheid.